

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 1

SAYI : 6

HAZİRAN 1962

İÇİNDEKİLER

Sahife

İnanla alıp güvenle kul- lanabilmek	3
Şeftali ihracı için Bur- sa müstahsilleri teşki- lâtlanıyor	4-5
Standard dünyasından portreler	7
Yurttan haberler	9
Türk Standardları Ensti- tüsünden haberler	10-11
İgne yavraklı yuvarlak yapı ağaçları	12
İgne yapraklı yapı keres- teleri	13-14
Standard tatbikatının ormancılığımıza geti- receği faydalalar	15
Buşonlu sigortalar ve yalıtkan serit	16-17
Standard şeftalilerin pi- yasaya hazırlanması ...	18-19
ISO ve IEC haberleri	20
Dünyadan standard ha- berleri	21
Soğanlara ait müsterek kalite standardları	22
Kaysılara ait müsterek kalite standardları	23
Yeni yayınlar	25
Self service mağazaları vasıtasıyla Avrupa'da meyve ve sebze satışla- rı	27
Summary of Contents	29-32

ADAKALE SOKAK 27
A N K A R A

30 Haziran 1962 tarihinde basılmıştır.

STANDARD ÇALIŞMALARI GELİŞİYOR

Mayıs ayı sonunda yapılan TSE Ge-
nel Kurulunda kabul olunan 1962/63 dev-
resi iş programı gereğince Enstitüde ye-
ni konular ele alınmış ve programın ger-
çekleşmesi için hazırlık gruplarında stan-
dard çalışmalarına başlanmıştır.

Ayrıca halen tab'edilmiş ve edilmek-
te bulunan yeni standardlarla TSE'nin
eserleri bu ay sonunda 50 rakamının üs-
tüne yükselmektedir. Bu standardlar hak-
kında 10. sahifedeki Enstitüden haberler
sütunlarında bilgi verilmektedir.

Türk Standardları Enstitüsü içinde
bu çalışmalar yapılrken öte yandan Tem-
muz ayı ilk haftasında yayımlanacak Yeni
Dış Ticaret Rejimi ve yine ay başında T.
B. M. Meclisine getirilecek hükümet pro-
gramı hazırlıklarında standardizasyonun
ekonomik gelişmemizdeki önemi göz
önünde tutulmakta ve birçok mahsul ve
mamullerdeki standardizasyon noksantalığı-
na temas edilmektedir.

Netice olarak standardizasyon kavra-
mı artık memleketimizde yerlesmeye baş-
lamış ve bu gaye için kurulmuş bulunan
Türk Standardları Enstitüsü de hikmeti
vücutuna hizmet etme yoluna girmiştir.

Enstitü ile işbirliği halindeki teşek-
küllerin ve Hükümetin gösterdikleri yakın
ilgi ile bu standard çalışmalarının gerek
istihsal ve gerekse dış ticaretimizde ve-
rimli neticelerini alacağımız günler pek u-
zak değildir.

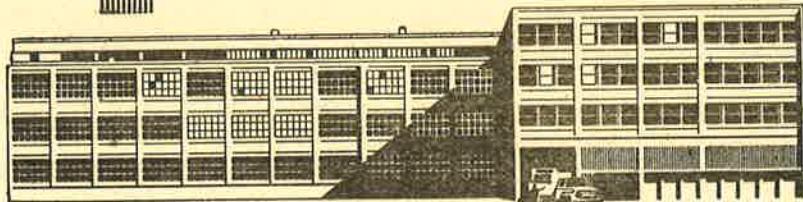
* *

Diger taraftan şeftali ihracat mevsiminin
yaklaşması sebebiyle İhracatı Geliştireme
Merkezi ve AID İdaresi müstereken
bir program hazırlamışlar ve bu program-
la Bursa müstahsillerinin teşkilâtlanırı-
ması faaliyetine girişmişlerdir. Buna dair
tafsilât ile şeftalinin standard olarak piya-
saya hazırlanmasını etüd eden bir yazı bu
sayımızda verilmektedir.

TSE

ARÇELİK

Her nevi
Çelik Eşya
imalâti

ARÇELİK A.Ş.

(Sermaye: T. L. 7.500.000)

Sütlüce, Karaağaç Cad., 2-4, Halıcıoğlu - İstanbul
Telefon: 49 44 00 (5 hat)

İNANLA ALIP GÜVENLE KULLANABİLMEK

Faruk A. SÜNTER

Türk Standardları Enstitüsü tarafından hazırlanan standardların başlıca amaçlarından birinin de standardı yapılan malın vasıflarını tesbit etmesi ve müstehlike kalite güveni saglamasıdır (1).

Bu güveni sağlayan standardlar bilindiği gibi «ihtiyarı» veya «mecburı» olarak yürürlüğe konulmaktadır. (2)

ihtiyarı Standardlar

Her standard, Türk Standardları Enstitüsü Teknik Kurulunca kabul edilir edilmez «ihtiyarı» olarak yürürlüğe girer. Bu andan itibaren c malı yapanlar veya hazırlayanların, standardin koyduğu kurallara uymaları mümkündür. Fakat mecburi değildir. İsterlerse uymayabilirler. Uyanlar mallarının üzerine TS işaretini ve standardın sayısını koyabileceklerinden, müstehlikin o mala inancını ve güvenini sağlayacakları için, daha çok satış yapmak ve böylece daha çok kazanca erişmek durumunda olurlar.

ihtiyarı bir Türk Standardını kendi malına uygulamak ve üzerine TS markasını vurmak isteyenlere bu müsaade özel şartlarla TSE tarafından verilir. Bu müsaadeyi alan firmaların malları TSE tarafından zaman zaman kontrol edilerek standarda uyduğu müddetçe piyasada kalır ve müstehlik bunları inanarak alır, güvenle kullanır.

Bu şekilde piyasada bulunan malların standard vasıflarında bir aykırılık görürse, firmaya anlaşmadaki ceza uygulandığı gibi, bir daha TS markasını kullanması yasak edilir.

Mecburı Standardlar

Hükümet bu ihtiyarı standardları mecburi olarak kabul ve ilân edebilir. Bir Türk Standardı mecburi olunca, o standardın koyduğu kurallara herkesin ister istemez uyması mecburi olur. Artık o maldan yapanlar bunları piyasaya çıkarırken üzerlerine TS markasını ve standardın numarasını koymak zorundadırlar.

Bu gibi malları ilgili bakanlık kontrolörleri sürekli olarak mürakabe ederler. Nümuneler alırlar ve bunları teknik yollardan mua-yenelere tâbi tutarak standardlarla olan uygunluklarını araştırırlar. Mal standarda uygun çıkmazsa malı yapanı da satanı da mahkemeye verdirerek cezaya çarptırdıkları gibi bu gibi malları da sattırmazlar.

Su halde Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen ve yürürlüğe konulan standardlara uygun malların üzerinde ihtiyarı de olsa mecburi de olsa TS markası vardır. Aradaki fark birincilerin TSE, ikincilerin ise ilgili bakanlık kontrolörleri, murakipları tarafından denetlenmeyecektir.

Bu günlerde inşaatına hız verilen TSE laboratuvarları tamamlanarak hizmete girdikten sonra ihtiyarı standard için yapılacak kontroller sıkı ve sürekli olacak ve TS markası her bakımdan önemle korunacaktır.

Görlüyor ki, üzerinde TS markası olan her mal standard kurallarına göre hazırlanmıştır. Böyle bir malı inanla almak, güvenle kullanmak mümkündür.

★

Burada önemli bir noktayı gözönüne kymak istiyoruz.

Standard bir malın üzerindeki TS markasının verdiği güven hepimizi memnun ettiğine göre bu alanda ilgililere hepimizin de yardımcı olması lazımdır. Malına TS markasını vuranları nekadar yakından kontrol etmek kâbil olsrsa bu dâvada elde olunacak sonuç o kadar tesirli olur. Aksine olarak bu kontrol seyrek yapılır veya hiç yapılmayacak olursa, TS markasına rağmen malın evsafi düşebilir. Ve zamanla müstehlik aldatılmış olmakla kalmaz, TS markasına güven azalır, varmak istediğimiz amaca ulaşamayız.

Onun için, bu işi yalnız ihtiyarı standardlarda TSE ve mecburi standardlarda bakanlık kontrolörlerine bırakmamak ve bu alanda ilgililere hep beraber yardımcı olmak gerektir.

İşçiler ve sendikaları, işverenler ve sendikalari, odalar ve borsalar ve bîhassa müstehlikler bu alanda gayretlerini birleştirmeli dirler.

Mal sahibinin zoru ile meyve sandığma bozuk meyve koyan istifçi, imalâttâ standarddan ayrılan bir yapımda çalışan işçi, standarda uygun olmayan bir malı satın alan toptancı, bu gibi hallere şahit olan oda, borsa ve sendika sorumluları derhal en yakın kontrolörlüklerde durumu bildirmeli ve milletçe kalkınmamıza engel olmak isteyen, günlük kazanç pesinde koşan menfaat düşkünlerinin müstehlik sırtından geçinmelerine mani olmalıdır.

Unutmamak lazımdır ki, bu gibi yollara sapanlar, yalnız aldatmak ve kazanmakla kalmaz, aynı zamanda namuslu ve dürüst çalışan kimselere meşru olmayan rekabette bulunarak, onların piyasadan çekilmelerine de sebep olurlar.

Dürüst ve namusluları değil bilâkis sahtekâr ve kötüleri piyasadan uzaklaştmak için girişilen standard çalışmalarının uygulanmasında hepimiz kendimizi ödevli saymalı ve bu dâvanın gerçekleşmesinde payımıza düşeni yapmalıyız.

(1) Standard Dergisi, sayı : 1, sahife : 3, «Standard nedir?» adlı makale.

(2) Standard Dergisi, sayı : 2, sahife : 3, «Toparlanma ve gelişme için ilk ve esaslı tedbirler» adlı makale.

İGEME VE AİD'NİN MÜŞTEREK BİR PROGRAMI

ŞEFTALİ İHRACI İÇİN BURSA MÜSTAHSİLLERİ TEŞKİLATLANIYOR

TSE'CE HAZIRLANAN STANDARDLAR İLK DEFA UYGULANACAK

Son seneler zarfında merkezi Bursa olmak üzere bilhassa Marmara havzasında şeftali yetiştirciliği büyük bir gelişme göstermiştir. Elde mevcut istatistik rakamlar bu gelişmeyi gayet açık olarak ortaya koymaktadır. Nitekim 1939 yılında yurdumuzda 1.153.000 adet şeftali ağacı varken bu miktar 1959 yılında 4.190.000 ağaca yükselmiş, istihsal de 12.438 tondan 81.195 tona yükselmiştir. Yüzde olarak ifade edildiğinde istihsalde % 650 bir artış olduğu kolayca anlaşılmaktadır.

İstihsalin bu şekilde artması müstahsil eline geçen fırsatlarda düşmelere sebep olmuş, bu durum yetiştircileri müşkilâta uğratmıştır. Şeftalinin çabuk bozulabilir bir mahsul oluşu yurdun en uzak köşelerine taşınıp kıymetlendirilme şanslarını da kırımıstır. Bu durum karşısında memleket mey-

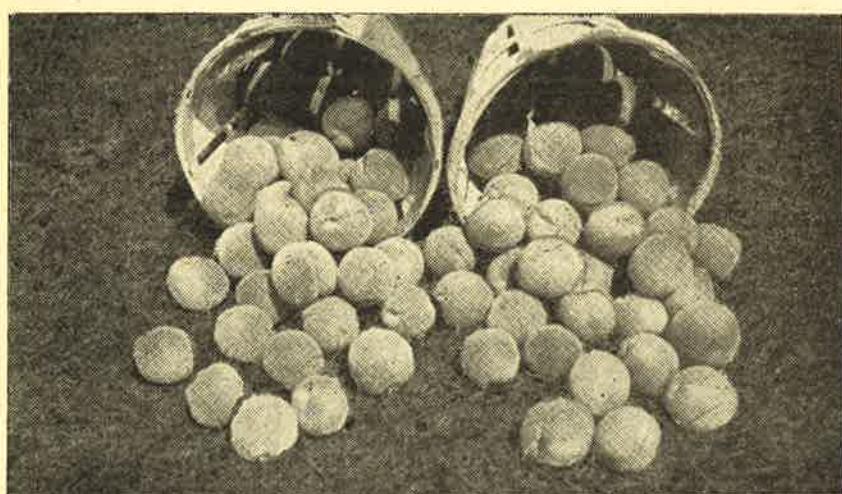
vacılığını kurtarmak için ilk ve son şartın ihracat olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır. Haddizatında Dünya şeftali ticaretinde de büyük bir gelişme göze çarpmaktadır. 1938 yılında 66.000 ton olan şeftali ihracatı 1959 yılında 271.000 tona yükselmiştir. İhracat yapan memleketlerin başında İtalya vardır. Bunu Yunanistan ile B. Amerika takip etmektedir. Bunlardan büyük bir farkla Macaristan, Fransa, Japonya ve Bulgaristan gelmektedir. Türkiye ise, ancak bazı yıllarda, iki bin tona yakın ihracat yapan Lübnan'dan sonra ve 500-1000 ton kapasite ile bir yer almaktadır.

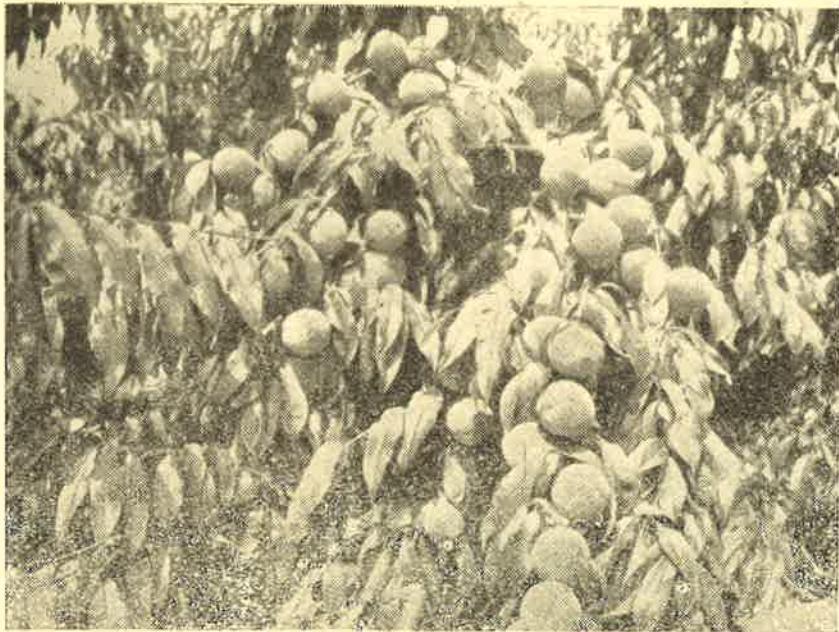
Bütün bu gerçekler karşısında Dünya pazarlarındaki yerimizi tesbit etmek, şeftali mahsulümüzün itibarını anlatmak maksadıyla 1961 yılında A. Ü. Ziraat Fakültesi ile Tarım Bakanlığı işbirliği yapmış

ve AİD yardımını da sağlayarak bir deneme ihracatına girmiştir. Elde edilen sonuçlar son derece ümitli ve hattâ sevinçli olmuştur. Dünyanın en büyük şeftali ihracatçısı olan memleketlere göre meyvelerimiz özellikle İngiltere pazarlarında büyük bir şöhrete ulaşmış ve Türk şeftalisi satılmıştan diğer memleket şeftalilere sıra gelmemiştir. Fiat açısından elde edilen değerler de bu farkı gayet güzel belirtmektedir.

Gerek müstahsil zümresinin gelecekteki mağduriyeti ve gerekse memleketin döviz ihtiyacı gözönünde tutularak, geçen yılın başarılı deneme ihracatından da cesareti alınarak (İGEME) İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi bu yıl daha geniş çapta bir şeftali ihracatına önyak olmak istemiştir. Bu amaçla İGEME'de «Yaş Meyve ve Sebze Teknik Komitesi» kurulmuş, komite faaliyetine A. Ü. Ziraat Fakültesinden geçen yılın deneme ihracatına önderlik etmiş olan Prof. Dr. Sabahattin Özbek ile geçen yılı şeftali ihracatında çalışmış olan Tarım Bakanlığı yetkili elemanları, Türk ve yabancı uzmanlar katılmışlardır. Komitenin aralıksız gayretleri sonucu bu yılı ihracat için gerekli plan ve program hazırlanmış ve ihracatı fiilen yapmak üzere müstahsilin teşkilatlandırılması zaruri görülmüştür.

Bu maksatla geçen hafta içerisinde, İGEME Başmüşavir ve Türk Standardları Ens-

titüsü Başkanı Faruk Sünter' in Başkanlığında Üniversite Prof. Dr. Sabahattin Özbek, Tarım Bakanlığından Marketing Şube Müdürü Ziraat Yüksek Müh. Halük Başaran, Ticaret Bakanlığından Fasih Atam, İGEME'den Mr. Bespaloff ve Ziraat Yük. Müh. Dr. Turgut Pamir'den müteşekkili bir kurul Bursa'ya gitmişlerdir. Kurul Bursa'da şeftali müstahsilinin ve ihracat ile ilgili kişilerin katılımıyla Bursa Ticaret ve Sanayi Odasında bir toplantı yapmış, 1962 istihsal mevsiminde yapılması düşünülen şeftali ihracatının ana prensiplerini karara bağlamıştır. İşin fiiliyata geçmesi için ilk adım olarak müstahsilin kendi arasında bir şirket kurması gerekmektedir. Yetiştiriciler bu fikri benimsemişler ve derhal şirketin kuruluş hazırlıklarına başlamışlardır. İlk hamlede 1000-2000 ton mahsulün ihraci için iki milyon liraya ihtiyaç olduğu anlaşılmış ve Ankara'dan gelmiş olan yetkili kurul böyle bir kredinin AID'den temin edileceğini beyan etmiştir.

Ihracatı yapacak olan şirket kurucularının endişelerinden biri de ihracına karar verilen Hale, Hale Haven ve Fawler çeşitlerinden 2000 ton mahsulün tedarikinde güçlük olabileceğidir. Filhakikâ Bur- sa'ya giden heyetteki müte-

hassısların Bursa tarım teşkilâtındaki elemanlarla istihsal sahasında yapmış olduğu incelemede, mahsulün geçen yıla göre % 15-25 oranında bir noksantalığı gösterdiği anlaşılmıştır. Lâkin, ilk ve son turfanda çeşitlerde vuku bulan bu noksantalığın bu yıl ihracına karar verilen Hale, Hale Haven ve Fawler çeşitlerinde iyi bir şans eseri daha az bir oranda görüldüğü sonucuna varılmıştır. Öte yandan geçen yıl iç piyasada şeftalinin değer fiyatıyla satılması ve hattâ mal yetinden aşağı bir değer sağlanması şeftali müstahsilini ümitsizliğe düşürmüştür. Bilhassa hallerde mahsule konan azamî fiat hadleri, meyvenin arz ve talep kaidelerine uyarak gerçek fiyatını bulmamasına sebep

olmuştur. Bunun etkisini bu yıl istihsal sahasında yapılan kısa bir inceleme ile anlamak kabil omaktadır. Bahçesinin bakım masrafını sağlayamayan müstahsil bu yıl ağaçlarına gereği kadar bakamamış, yer yer hastalık izleri görüldüğü gibi toprak işlenmesi bakımından da yetersiz bahçelere tesadüf edilmiştir. Hattâ şeftali yetiştirciliğinden ümidińi kesip arazisini hububat ve tütin ekimine ayıranlar olmuştur.

Bütün bu gerçeklerin ışığı altında şeftali ihracatının bu sahada bir fiat hareketi yaratagina müstahsil kuvvetle inanmıştır. Bu sebeple ihracatı yapacak olan şirketin kısa zamanda kuruluş hazırlıklarının sona erdirilmesi için gayret harcanmaktadır. Bu cümleden olarak şirket kurucuları Ankara'ya gelerek ve İGEME yetkilileriyle ihracat işinin detaylarını tesbit edecektir.

Bilindiği gibi Türk Standardları Enstitüsü, şeftali ihracatı için hazırladığı standardın bütün formalitelerini de tamamlayarak yürürlüğe koymustur. Bu deneme ihracatı, aynı zamanda, standardın da uygulanmasına yer vereceği için ilgililerin bu alanda bekledikleri bir kat daha önem kazanmaktadır.

Memleketin değerli marketing uzmanları ile yabancı uzmanların, ihracat anında teknik direktif ve yardımalarını da sağladığı öğrenilen İGEME'nin böyle bir hayırlı teşebbüste başarılı kazanması temenni edilmektedir.

İş Adamları

TÜRKİYE
İKTİSAT GAZETESİ

okuyor

Türkiye ve Dânya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müracaat :

Şehit Teğmen Kalmaz Cad. No. 30 - ANKARA

Standard — 51

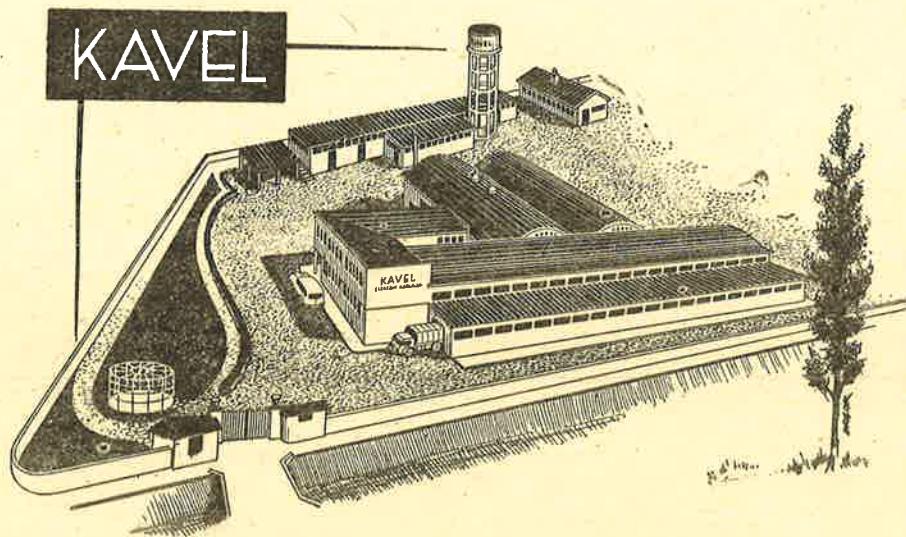
KAVEL

**KABLO VE ELEKTRİK
MALZEMESİ Ltd. Şti.**

İstanbul — İstinye

Tel : 63 53 99 -
63 53 20

Tesis tarihi : 1954

MAMÜLLERİ

I — TS—03 e göre 10-95 mm² örgülü bakır iletkenler

II — Termoplâstik s. madde ile yalıtılmış, kuvvetli akım iletken ve kabloları :

(TS—38 e göre yapılan tipler (T) ve karşılığı VDE ye göre sembolü NY ..... gösterilmiştir.)

a) İç ve dış tesisat telleri :
(T) NYA, (AT) NYAB,
(TTY) NYFY Kapoten,
(TT) NYM, (TP ve ATP)
NHYBUY antigron,
(TRn ve TRy) NYFA kordon ve yassı kordon,
(TTR) NYMHY seyyar kordon

b) Toprakaltı kablosu :
Termoplâstik esaslı NYY tipi kablo.

III — Zayıf akım iletkenleri :
Telefon iç ve dış tesisat telleri, sahra kablosu, Zil (sinyal) teli.

IV — Emaye bobin telleri :
0.10 mm. den 2.10 mm. çapa kadar

V — Plastikten boru, band ve profiller, PVC granül.

VI — Plastikten sun'î deri :
Çeşitli renk, desen ve kalitede; döşemelik, çantalık, sofralık, elbiselik, branda....

PORTRELER

M. P. SALMON

Mühendis General M. Salmon 20 Ocak 1896 da Nimes'de doğmuştur.

Gönüllü olarak 1914-1918 harbine katılmış, 1919 yılında politeknike kaydolmuş, topçuluk tahsil ettikten sonra 1921 yılında ordu teknik servisinde görev almıştır. Fışek imalatına ait çalışmalarдан sonra faaliyetini el aletleri makine ve tezhibatı atelyelerine hasretmiş, ölçü - ayarların, İslahı, silah malzemeleri etüd işlerini ele almıştır. Bu çalışmalar onu bilhassa el aletleri üzerinde fiilen standardizasyona sevketmiş ve elle işleyen makinelerin kullanılması mevzuundaki çalışmaları içine alan bir eser yazmıştır.

1940 yılında silahlandırma işleri direktörün ünvanile görevlendirilmiş ve silahlama konuları üzerindeki gelişmeleri takip etmek üzere 1940 yılı Mayıs ayında Amerika'ya gönderilmiştir.

Mütarekeyi müteakip Fransa'ya dönmüş ve evvelce başladığı el aletleri, ölçü - ayarlar ve standardizasyon sahalarındaki faaliyetlerine devam etmiştir.

1947 yılında standardizasyon komiserliği görevini muhafaza etmekle beraber daha evvel birkaç sene ısgâl ettiği silahlama Genel Direktörlüğüne yeniden tayin olunmuştur.

1952 yılında sivil hayatı dönerken yine standardizasyon komiserliğini üzerinde tutmak suretiyle Sömendöfer Malzemeleri Sendikası Başkanlığına getirilmiştir.

Makine aletleri, ölçü-ayarlar ve standardizasyon mevzularında birçok eserler vücuda getirmiştir.

Fransız standardlarına uygun mamülər hakkında propagandalar yapmak üzere misyon şefi sıfatıyla Dış İşleri Bakanlığı
(Devamı 28 ncı sayfada)

Prof. Dr. ARTHUR ZINZEN

Prof. Dr. Müh. Arthur Zinzen 29/9/ 1893 de Düsseldorf'da doğmuştur.

1921 yılında Münih'teki Teknik Üniversitesi bitirmiştir.

1921 yılından 1927 yılına kadar Görlitz'deki vagon ve makine tesislerinde ve Berlin'deki AEG - Türbin fabrikasında hesap mühendisi olarak; 1927 den 1948 e kadar Köln'de Humboldt-Deutz Motör Firması ve Berlin Rheinmetall-Borsing Şirketi buhar kazan tesislerinde bölüm şefi olarak vazife görmüştür.

1948 denberi Alman Standardlarında (DNA) çalışmaktadır ve 1950 denberi de aynı yerde müdürlük yapmaktadır.

1927 de Berlin Teknik Üniversitesinde «Buhar hararetinin buhar türbinlerinin çalışma derecelerine tesiri» adlı tezle Dr. Mühendis unvanını kazanmıştır.

1943 de Berlin Teknik Üniversitesine «Teknik yanmalarda yakıt külli» adlı bir tez vermiş olup, 1945 denberi aynı üniversitede doçentlik yapmış ve 1953 de profesör unvanı verilmiştir. Teknik Üniversitesindeki çalışmaları semeresi olarak «Buhar Kazanları ve Yanmaları» adlı bir el kitabı çikarmıştır.

DNA daki ve hususi çalışmaları sonunda 1953 te «Pratik Natur-filosofisi» ve 1962 de «Tetkik Antolojisi» adları altında bazı izahnameler tertip etmiştir.

Bunlardan başka türbin tesisleri, buhar kazanı imali, tanzimi v.s. gibi muhtelif Alman meslekî dergilerinde çıkan makaleleri mevcuttur.

ISO'nun ve bu teşekkürün tesis etiği muhtelif çalışma gruplarının üyesi bulunmaktadır.

Çanakkale Seramik Fabrikaları A.Ş.

TÜRKİYE SERAMİK SANAYİNDE İLK
DEFA İNKILAP YAPAN MÜESSESEDİR

SAĞLAM - UCUZ - ZARİF VE GARANTİLİ

FAYANS - İZOLATÖR - ELEKTROPORSELEN
VE SAİR SERAMİK MAMULLERİNİ
tercih etmekle aynı zamanda memleketimizin
menfaatini de korumuş olursunuz

MÜRACAAT : Sipariş ve mübayaac için

İSTANBUL — Galata Tersane Cad. Kipman Han 5

TELGRAF : Kaleseramik — İstanbul

TELEFON : 44 76 83

YURTTAN HABERLER

Standard meyve ve sebze ihraç edeceğiz

İZMİT'TE, ÜRETİCİLER İHRACAT İÇİN STANDARD MEYVE VE SEBZE YETİŞTİRME HAZIRLIĞINA BAŞLADILAR

Bati Almanya başkenti Ticaret müşavirliğinden İzmit Ticaret Odasına gelen bir yazda, Müsterek Pazar üyesi bazı denizasırı ülkelerin, çeşitli meyve ve sebze ithal edebilmesi bildirilmektedir. Ancak, bu meyve ve sebzelerin 23 sayılı Müsterek Pazar Nizamnamesinde yayın-

lanan standard meyve ve sebzelerin nitelini taşıması gerekmektedir. Ayrıca, ithal edilecek bu malları denetlemek için Frankfurt iaşe ve ziaret dış ticaret ofisi göreviendirilmiştir.

Buna dayanarak İzmit üreticileri ihracat için standard meyve ve sebze yetişştirme hazırlığına başlamıştır.

Öte yandan, Türk ve İtalyan hükümetleri arasındaki ekonomik, teknik ve turistik işbirliği anlaşmasından yararlanılacaktır. Sanayicilerimizin, İtalya'daki satıcı kurumlardan sağlanacakları krediye dayanarak ithal edecekleri, makina, tesisat ve tehcizat için Türkiye Sınai Kalkınma Bankasından, tahsislerin ayrıldığına dair gerekli yazı İzmit Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığına gelmişdir.

Checchi and Company Firması raporunda TSE

Memleketimizde kurulacak Sanayi Bölgelerinin kuruluş imkanları ile yerlerini araştırmak üzere AID tarafından görevlendirilen ve 1961 yılı Haziran - Ekim döneminde üç uzmanını (Webster R. Robinson, Harland W. Westermann ve John B. Bingham) Türkiye'ye gönderen Checchi and Company firması incelemelerinin sonunda düzenlediği raporu ilgili mercilere sunmuştur.

Memleketimizin çeşitli konularına da dokunan bu raporda TSE ile ilgili bölüm de bulunmaktadır. Bunlardan iki paragrafı ahıyoruz :

«Türk sınai mamülleri yeter derecede yeknesak ve mütecanis olmamaktan zarar görmektedir. Genel olarak, istihsal edilen mamül maddeler gerek kalite ve gerekse görünlüs bakımlarından birbirine nazarın bityük farklar göstermektedir. Bu farklı istihsalin her safhasında - ham maddeden mamül maddeye kadar - görmek mümkündür. Daha yüksek vasıta ve daha yeknesak ve mütecanis imalatı mümkün kılmaz üzere Ankara'da Türk Standardları Enstitüsü kurulmuştur.»

Bölüm : 1, Sayfa : 2

«Türk endüstrisinin uzun zaman danberi gelişmesine engel olan problemlerden bir diğeri de kalite kontrolü meselesiştir. Kalite kontrolü yapılmamasının sebepleri arasında, kullanılan ham madde ve yedek parçaların birbirinden farklı olması, mükemmel bir istihsal sisteminin tatbik edilmemesi ve sanayiciler tarafından gereklidirlik ve ihtiyamın gösterilmemesi hususlarını zikredebilir. Sanayicilerin üzerinde durdukları yegane mesele satılabilen bir şey imal edip piyasaya sürmektedir. Muayyen standardda bir mal imaline asla gayret sarfmezler. Birçok şirket kalite kontrolünü temin edecek herhangi bir plan veya program da hi hazırlamamıştır. Kalite kontrolü yapılmaması neticesinde Türk mamüllerinin kalitesi düşmektedir, aralarındaki tecanı kaybolmakta ve bu da Türk mallarının yabancı pazarlarda satılmasına engel olan sebeplerden diğer birini teşkil etmektedir. Türk Standardları Enstitüsü hâlen belli başlı Türk mamüllerinin standartlarını hazırlamakla mesguldür. Bu Enstitü, tesbit etmiş olduğu stan-

(Devamı 28 ncı sayfada)

TUĞLA VE KİREMİT SEMİNERİ

İmar ve İskân Bakanlığı Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen «Tuğla ve Kiremit Semineri» çalışmaları 14-16 Haziran 1962 tarihlerinde Ankara'da yapıldı. Eski Bakan Muhiddin Güven'in bir konuşması ile açılan Seminerde 8 rapor ve 12 tebliğ okunmuştur.

Standard konularının sık sık ele alındığı seminerde, standardla ilgili olarak ilk gün öğleden sonra Yük. Müh. Oktay Öge'nin Türk Tuğla Standardı ile ilgili tebliği üzerinde durulmuştur. Hâlen uygulanmakta olan Standard Nizamnamesi ile DSİ, İller Bankası ve Etibank'ın uygulamaları karşılaştırılmış, Standard Nizamnamesinin değiştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

İkinci gün öğleden sonra da Yük. Müh. Sükrü Bılık'in «kalite kontrolu» ile ilgili tebliği okunmuştur. Bir mamülün standardlara uygunluğu ile başka bir mamül nazarın kaliteli olmasının başka başka konular olduğunu belirten ve bu anlamda alınacak kalite kontrolünün metodu için teklif getiren raportörün teklifleri ilgi ile karşılanmıştır. Bundan sonra İ.T.U. Yapı Malzemesi Profesörü Bekir Postacıoğlu, 1946 yıldan bu yana İ.T.U. Malzeme Laboratuvarında Türk tuğlaları üzerinde yapılan denemeleri, bunlardan çıkacak sonuçları, norma göre düşük veya üstün olmaları ihmallerinin oranları, fabrika ve harman (el veya makine) tuğlalarının özellikleri ve birbirleriyle karşılıklı durumları

üzerinde duran bir tebliğ okumuştur. Yük. Müh. Erol Yalatkaya da kalite kontrol konusunda kendi görüşlerini belirten bir tebliğ okumuştur. İ.T.U. nden Remzi Ülker, dösemeye elemeni tuğaların kullanımış özelliklerini hakkında bir konuşma yapmış ve etüdünü TSE'nin dikkat üzerine sunacağını bildirmiştir.

Birçok Bakanlığın temsilcilerinin, toprak sanayii ve özellikle tuğla ve kiremit sanayicilerinin katıldığı seminer çalışmaları sonunda standard ve kalite konusuna önem verilmesi, bunun için bir laboratuvar kurulması uygun bulunmuştur. Ayrıca, gerek Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğü'nün tuğla ve kiremit konusundaki çalışmalarına ve gerekse TSE'nin bu sanayiin standardlarını hazırlamasında yardımcı olmak üzere bir Komite kurulmuştur.

Seminer çalışmaları sonucu bir kitap halinde yayınlanacaktır.

Kaymakamlık Kursunda standardizasyonla ilgili konuşma

İçişleri Bakanlığı tarafından açılan 36. dönem Kaymakamlık Kursunda, Sanayi Bakanlığının ayrılan 13.7.1962 tarihindeki saatte Sanayi Başmüfettiği Muzaffer Uyguner tarafından «Sınai Mamüllerin Standardizasyonu ve Bunların Kontrolü» konusunda bir konuşma yapılacaktır.

Eğitim programı cümlesinden olarak

TSE Amerika'ya iki eleman gönderiyor

1963 senesinden itibaren faliyete geçecek olan TSE Laboratuvarlarının idareci ve işletmeci kadrolarında hizmet görecək elemanların şimdiden alınarak gerekli bilgi ve tecrübeyle teziz edilmeleri yolunda faaliyete geçilmiş, ilk olarak AID ile müstereken hazırlanan bir eğitim programının tatbikine baslanmıştır.

Argun Dağcioğlu

Bu cümleden olarak Enstitü ilgilileri ile AID'den Müşavir Mr. F. Chutter, Eğitim Ofisi Müdürü Mr. Dr. Arthur J. Maaseel, Georgetown Üniversitesi Müdürü Mr. Charles

saat Yük. Mühendisi Dr. Tahsin Önalp'tan teşkil olunan özel bir juri marifetile yapılan deneme seçilen Kimya Yük. Mühendisleri Argun Dağcioğlu ile Halük Berkan'ın birer sene müddetle

R. Mangam ve İ. Halük Berkan

Washington'da Bureau of Standards nezdine gönderilmeleri kararlaştırılmıştır.

Adı geçen mühendislerimiz Amerika'da standardizasyon işleri araştırmaları ve tatbikatı üzerinde etüdler yapacaklar ve gereken müesseseleri ziyaret edeceklerdir.

Buradaki çalışmalarını ikmalden sonra yurda dönerken İngiltere'deki Britanya Standardları Enstitüsüne ve Tel Aviv'deki İsrail Standardları Enstitüsüne de uğrayarak bunların da çalışma metodlarını ve mahallî standardizasyon faaliyetlerini gözden geçirmek üzere münasip günler buralarda kalacaklardır.

Böylelikle alacakları görev konusunda lüzumu kadar bilgi ve tecrübe sahibi olarak yurda donecek olan elemanlarımızdan azamî şekilde istifade sağlanacağı umulmaktadır.

Mühendislerimiz seyahatlerina ait bütün hazırlıklarını tamamlaşmış olup, AID'nin harket emrini beklemektedirler. Temmuz ayı içinde Washington'da bulunacaklardır.

TAB EDİLEN YENİ STANDARDLAR

Teknik Kurulun uygun bulduğu yeni standardlar tab edilmektedir. Yakında Türk Standardları arşivde yeni eserlerle daha zengin bir hale gelecektir. Baskıları yapılmakta olan standardlar şunlardır :

- TS.19 Portland çimentoları.
- TS.20 Yüksek Firm Cüruf Çimentoları.
- TS.21 Beyaz Portland Çimentoları.
- TS.22 Melez Bağlayıcı.
- TS.23 Çimento Nümune Alma Metodları.
- TS.24 Çimento Teknik Muayene Metodları.
- TS.25 Tras.
- TS.26 Trasl Çimentolar.
- TS.27 Tras Standardı Kireç Tozu.
- TS.28 Tras Nümune Alma Metodları.
- TS.29 Tras Teknik Muayene Metodları.
- TS.30 İnşaat Kireçleri.
- TS.31 İnşaat Kireci Nümune Alma Metodları.
- TS.32 İnşaat Kireci Teknik Muayene Metodları.
- TS.33 Kum.
- TS.39 Hazır Yağlı Boya.
- TS.40 Elektrik İç Tesisatında Kullanılan 2 Kutuplu Fiş ve Priz.
- TS.41 İç Tesisatta Kullanılan 250 Volt ve 10 Ampre Kadar Elektrik Anahtarları.
- TS.42 Şeftali.
- TS.43 El-dokusu Türk Halıları.
- TS.44 Elektrik El Lâmbaları.
- TS.45 Rozas
- TS.46 Kontrplâk.
- TS.47 Kontrplâk nümune alma ve muayene metodu.
- TS.48 Fındık.
- TS.49 Yalıtikan Şerit.
- TS.50 Büşonlu Sigorta.
- TS.51 İğneyapaklı Yapı Kerestesi.
- TS.52 İğneyapaklı Yuvarlak Yapı Ağacıları.
- TS.53 Haşep Nümune Alma ve Muayene Metodları.

HAZIR STANDARDLAR

Baskıları tamamlanmış bulunan TS.34 Turunciller, TS.35 Yalıtılmış iletkenlerde ve kablolarında kullanılan yalıtıcı kılıflar ve dolgu malzemesi, TS.36 yalıtılmış iletkenlerde ve kablolarında kullanılan kağıt, TS.37 yalıtılmış iletkenlerin muayene metodu, TS.38 Yalıtılmış iletkenlerin yapısı standardlarının ISO üye-

si ülkelere sevk hazırlıkları yapılmaktadır. Bu standardlar TSE'yi dış ülkelere tanıtmağa yarayacağı gibi memleketimizin standardizasyon alanındaki çalışmalarını da göstermiş olacaktır. Bundan başka çeşitli standard enstitülerinin aylık bültenlerinde de yeni Dünya standardları sahifelerinde yer alacaktır.

Bakır tel standardında değişiklik

Halen tatbikî mecburi olan ve TS.2, TS.17 ve TS.18 numaraları altında 1959 yılında yayımlanmış bulunan Bakır Tel Standardlarının tablolardında bazı tadelât ve ilâveler yapılmış olup, bunlar Temmuz ayında toplanacak Teknik Kurula sunulacaktır,

Sabun ve sülüğen standardları son safhada

Üzerinde uzun zamandan beri çalışılmakta olan sabun standardına Hazırlık Grupu ve imalatçı müesseselerin temsilcilerinin müstereken yaptıkları toplantıda son şekli verilmiş olup Temmuz ayı Teknik Kuruluna bu halile getirilecektir. Büyük bir müstehlik kitlesine hitaben bu standardın ilâvesile arşivimiz yeni bir standard kazanmış olacaktır.

Kimya Hazırlık Grupunda, çeşitli müesseselerden gelen mütalâalar nazara alınmak suretiley boyasayındaki koruyucu madde olarak kullanılan sülüğen standardı da yukarıdaki tasarırlarla beraber Temmuz ayı Teknik Kuruluna arzedilmiştir.

Bu arada 1961-1962 çalışma programında belirtilen mevzularдан bir çoğu üzerindeki çalışmalar tamamlanmak üzeredir. Bunlardan :

- Civata anahtarları
  - Vida formları
  - Civata, somun, saplama ve tirfon
  - Tornavidalar
  - Pernolar ve Pimler
  - Rondelalar ve emniyet saçları
  - Marangoz rendeleri
  - Sıvı sıkıtkıf
  - Sığla yağı
  - Flöresan lâmba balasları
  - Teknik resim
- standard tasarıları ilim, resmi ve hususi sektörün mütalaası alınamak son şekli verilmek üzere hazırlık gruplarında son defa tatkif edilmektedir.

Likit petrol gazı için tüp standarı

Mersin ve İzmit'teki petrol rafinerileri kuruluşu ve faaliyete geçmesile yakıt bakımından Türkiye içinde büyük bir hareket uyandıracak ve hızlı bir gelişme kaydedecek olan likit petrol gazlarının taşınmasında kullanılan tüplere ait standartın bitirilmesile ilgili çalışmalar hız verilmiştir. Teknik Komitece hazırlanmış olan tasarı hazırlık grubunda da tatkif edilerek ilgili bakanlık, üniversiteler ve hususi sektörde mütalaaları alınmak üzere gönderilmiş ve gelen cevaplar da nazara alınmak suretiley hazırlık grubunda tasarıya son şekli verilmiştir. Meydana getirilen bu nihai tasarı Temmuz ayı başında toplanacak Teknik Kurulun tatkif ve tasvibine arz olunacaktır.

Öncelik verilecek standardlar

Genel Kurulda kabul edilen 1962-1963 yılı Enstitü iş programı gereğince ele alınacak ve öncelik verilecek standardların tesbiti için bunları yapacak hazırlık grupları ile çalışmalarla başlanmıştır. Bu programın kisa bir zamanda uygulanmasına gelecektir.

SEVKÜ İDARE SEMİNERİ

Seminerde işletmelerin umumi politikaları, bünyeleri ve produktivite teknikleri münakasa edildi

Hususi sektörde ve bilhassa fabrika, işletme, banka ve ticarethaneerde eksikliği hissedilen idarecileri yetiştirmek ve mevcutların bilgilerini artırmak gayesiyle bundan bir müddet evvel memleketimizin ileri gelen iş adamları tarafından kurulmuş olan Türk Sevk ve İdare Derneği Yalova'da Termal Otelde 22-24 Haziran 1962 tarihleri arasında yüksek seviyede bir sevkü idare semineri tertip etmiştir.

Balkanlararası Produktivite Merkezi tarafından resmi sektör ve iktisadi devlet teşekkülerini idarecileri için tertip edilen seminerlere milli bankalar, ilaç, gıda, cam, demir, bakır, tekstil, deri ve kundura, buz dolabi ve ev eşyasi sanayii, otomobil ve lastik fabrikaları temsilcileri ve işverenler sendikalari birliği idarecileri katılmışlardır.

Büyük bir alâka ile takip edilen bu seminerde, işletmelerin umumi politikaları, bünyeleri, bütçelerin hazırlanması, maliyetlerin, satışların ve kârların bütçe vasıtasi ile kontrollü, produktivite teknikleri ve iş e-tüdleri müzakere ve münakasa edilmiştir.

GEÇEN AY İÇİNDE TSE'ye YABANCI MEMLEKETLERDEN GELEN STANDARDLAR

YABANCI MEMLEKET	Alman	Amerika	Avustralya	Belçika	Britanya	Fransa	Hindistan	İsrail	Japonya	Kanada	Yeni Zelanda	Toplam
ELEKTRİK	2			4	8					2		16
KİMYA								1				1
LABORATUVAR								1		2		3
İNSAAT					7			3				10
MADEN												
MAKİNA	3			1								4
MÜHENDİSLİK NORMLARI												
TEKSTİL								2				2
ZİRAAT								3		1		4
TOPLAM	5			12	8		10		2	3		40

İgne Yapraklı Yuvarlak Yapı Ağaçları

Dr. Rahmi TOKER
Orman Yük. Müh.

Ağaçlar, yapraklı ve igne yapraklı olmak üzere iki grupta toplanır. Memleketimiz Dünya orta kuşağının ilman bölgesinde bulunduğu için ormanlarımızda yetişen ağaç cins ve türleri pek çeşitli olup bu iki grupun oranı söyledir:

% 54.4 igneyapraklı

% 45.6 yapraklıdır.

İgne yapraklı ağaçlar arasında ise :

Çam türleri	% 38.5
Göknar (Köknar)	% 6.8
Ladin	% 2.0
Sedir	% 3.5
Ardıç türleri	% 3.5

Diğer igne yapraklılar (porsuk, servi, mazi v.s.) % 0.1 oranında bulunur.

İgne yapraklı ağaçlar hafif, yumuşak, işlenmesi kolay, elastiki olduğu halde dayanıklılık yüksek olduğu için tatbikatta her alanda fazla mikarda kullanılmaktadır. Kullanma durumlarına göre 2 grup ağaç arasındaki oran genel olarak :

İgne yapraklı % 70

Yapraklı ise % 30
dur.

Bu itibarla tabiat, kullanma bakımından ilime ve teknigue uygun ağaç grupları yayılışını memleketimize vermiştir. Fakat memleketimizde halen % 80 in üstünde igne yapraklı ağaçlar kullanılmaktadır. Henüz yapraklı ağaçları kıymetlendiren lif, yonga, talas ve kontrplak gibi sun'ı tahtalarla, selüloz imal eden fabrikalar gelişmemiştir. Onun için tabiatın bu lütfu yanlış istikametlere sapma neticesi bozulmakta, ormanlarımızda yapraklı ağaç nisbeti çoğalmaktadır. Zaten orta kuşakta bulunmamız itibariyle yapraklılar grubunun ıstırakı, kuzey kuşaktaki ıstırake göre oldukça fazladır. Onun için memleketimizde yapraklı ağaçlara gereken önemi vermeyiz, bunu kıymetlendiren sanayi dallarını genişletmemiz bir zarurettir.

Ağaçlar ya olduğu gibi yuvarlak veya tornalanmak suretile daha iyi yuvarlaştırılmış halde veya hâl bunların biçimlimesinden elde edilmiş keresteler halinde yapı (1) da kullanırlar.

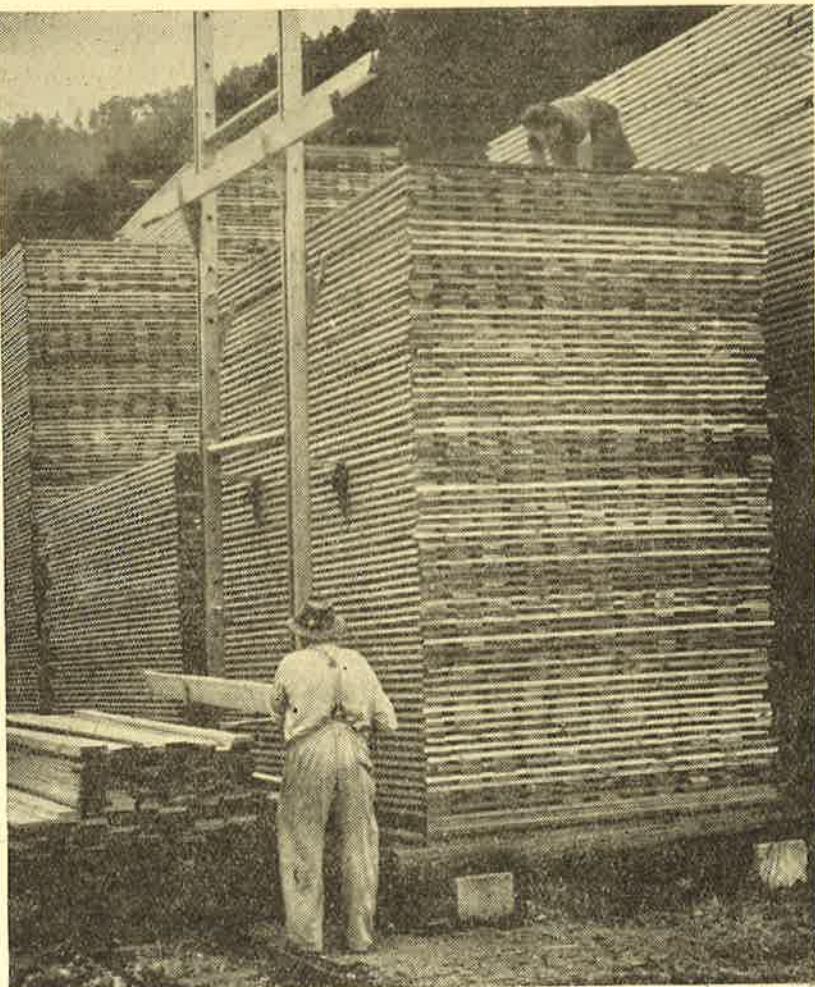
Yuvarlak ağaçlar temel, sahil, çit ve iskele kazıkları, maden, tele-

fon, telgraf, elektrik direkleri, gemi serenleri, binalarda iskele, kalıp desekleri, toprak örtülü damlarda, köy evlerinde çatı kiriş ve aşıkları, kerpiç duvarlarda lento, ormanlık mintakada binalarda duvar ve çatı elemanlarının yapılması kullanılır. Bunlar ayrıca kereste, selüloz, kağıt, sun'ı tahta vesaire gibi çeşitli sanayi dallarına ham madde teskil etmesi bakımından da büyük önem taşırlar. Bu itibarla standardların hazırlanması, satıcı, ahici ve kullanan arasında bir yeknesaklık temin edilmesi ve gözülmesi zor problemlerinin ortaya çıkmaması için kaçınılmaz bir gerçektir. Bu gerçeği sezen İmar ve İskân Bakanlığı Yapı Malzemeleri Genel Müdürlüğü 1960 yılında konuyu Türk Standardları Enstitüsüne getirmiştir. Enstitü de bu isteği yerinde görerek İnşaat Hizmetleri Grupunun programına al-

mış ve üzerinde gerekli çalışmalar yapıldıktan sonra müthalâları alınmak üzere 23 yere gönderilmiş ve bunlardan 12inden cevap alınmıştır. Gelen cevaplara göre tasarı üzerinde gerekli işlemeler yapıldıktan sonra Teknik Kurula getirilmiş ve Kurulun 26 Mayıs 1962 tarihli oturumunda 52 No.'lı Türk Standardı olarak kabul olunmuştur.

Standardın 1inci bölümünde igne yapraklı yuvarlak ağacın tarifi yapılmış ve bilhassa yapıda kullanılmaga elverişli ağaç türlerinin Latinice, Türkçe adları bildirilmiştir. Böylece memleketimizde çeşitli adlarda alınıp satılmakta ve kullanılmakta olan ve resmi şartname'lere dahi yanlış geçmiş bulunan ağaçlar botanik bilimindeki gerçek adları ile adlandırılmış olup bu sebepten birçok anlaşılmazlıklar ortadan kalkmış olacaktır. Keza bu kısmında standardda geçen genel olarak her kullanma alanında ayrı ayrı anlamda olan terimler tarif edilmek suretiyle bir terim birliği sağlanmıştır. Bu açıklamalarla standardın tatbikati daha kolay olacaktır. Kapsam kısmında ise, standardın hem yapıda doğrudan doğruya kullanılan ve hem de imal edilmek suretile diğer şekillerde değerlendirilen yuvarlak ağaçları kapsadığı belirtilmiştir.

(Devamı 28 ncı sayfada)

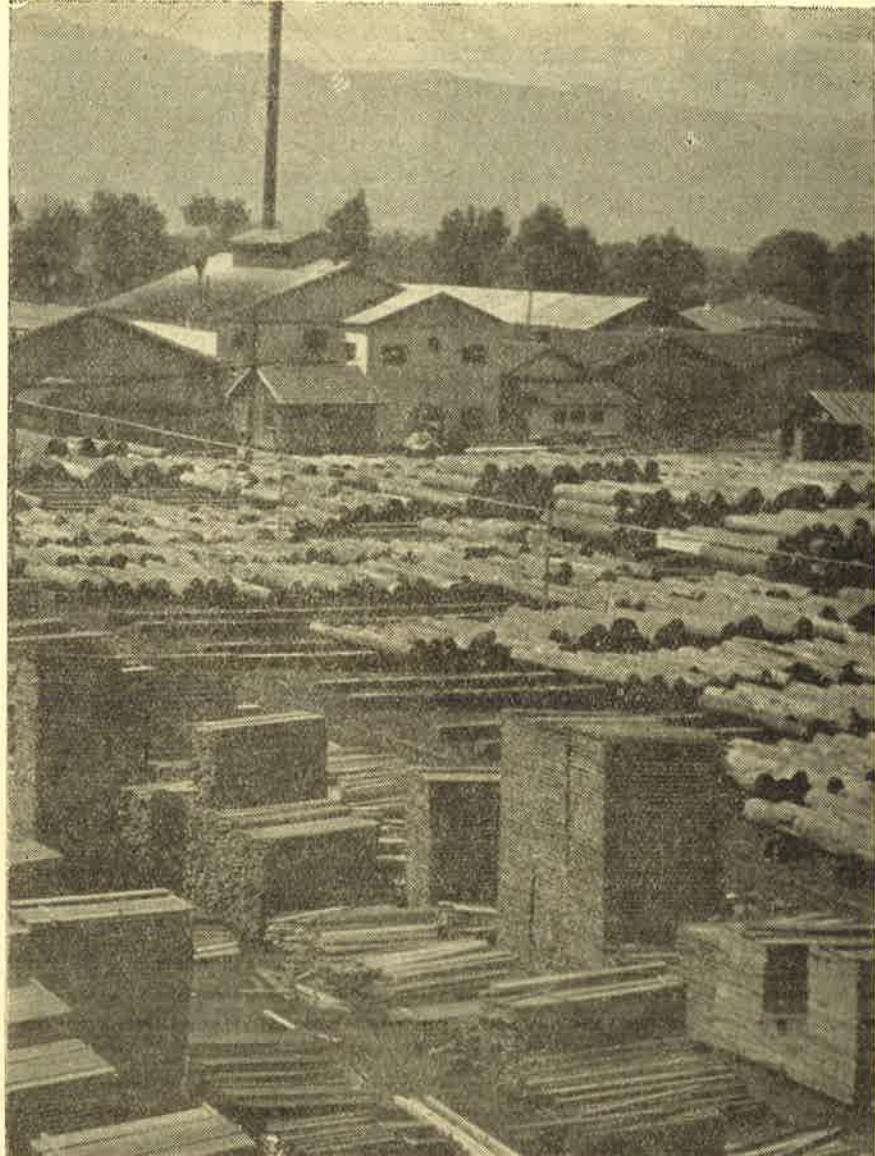

İgne yapraklı yapı kerestelerinin istif edilmesi

(1) Yapı, 6785 sayılı İmar Kanunu'na göre «Karada ve suda daimî veya muvakkat resmi ve hususî, yer altı ve yer üstü inşaat ile bunların ilâve değişikliklerine ve tamirlerine sabit ve müteharrile tesislerine şâmilidir.» demek suretile tarif edilmektedir.

Düzce Kereste
Fabrikasında
tomruk ve kereste
depolarının
görünüsü

Dr. Rahmi TOKER
Orman Yük. Müh.

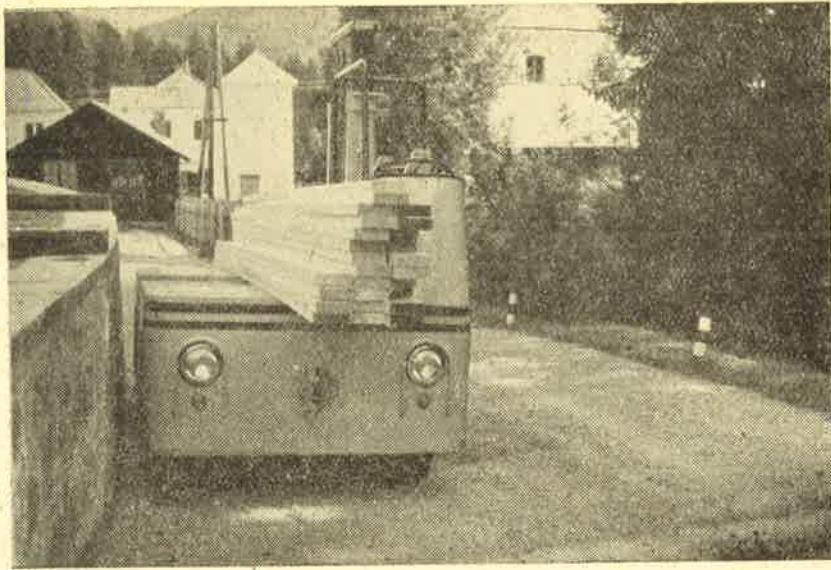
iĞNE YAPRAKLI YAPI KERESTELERİ

Ağaç, çok eskiden beri bilinen yapı malzemesi olmasına rağmen bugün de diğer malzemelerde bulunmayan özellikleri dolayısıyla aynı önemli yeri tutmakta devam etmektedir. İlk zamanlarda tamamen yuvarlak halde kullanılan bu vefakar malzemeye yapı teknığının ilerlemesi ile çeşitli sekiller verilmek gerekmış ve böylece ilk defa elle, sonraları makinelerle çeşitli boyutlarla biçimlmiştir. Dilimizde ağacın bu biçimli ve belirli sekiller verilmiş haline «kereste» denilmektedir. Keresteler, menşeî olan ağaç, türne göre yumuşak ve sert keresteler olarak adlandırılır. Yapraklı ağaçlardan elde edilen kerestelere genel olarak «sert kereste», iğne yapraklı ağaçlardan imâl edilere ise genel olarak «yumuşak kereste» adı verilmektedir. Birleşmiş Milletler Teşkilatı tarafından 1950 yılında Avrupa'da yapılan tesbitlere göre

kullanılacak ahşap sarfiyatının % 43.1 ini yumuşak ve % 10.0unu sert kereste teşkil etmektedir. Keza aynı tesbitlerde de kerestenin en fazla mesken inşaatında, diğer inşatlarda, tamirat işlerinde ve ziraî yapılarda kullanıldığı görülmüştür. Memleketimizde yapılan hesaplara göre, kerestenin kit olduğu ve üstü toprak damlı, kerpici duvarlı 80 m² lik bir evde enaz 6 m³ ve aynı alanındaki şehir evlerinde 5 m³ kereste kullanılmaktadır. Bunların maliyetteki yeri ise köy evlerinde % 65,şehir evlerinde % 24 oranında olmaktadır.

Yapıda bu kadar önemli ve bu na karşılık oldukça pahali olan malzemenin devamlı ve ucuz olarak temini, ormanca fakir bir memleket olmamız dolayısıyla bizi büyük problemlerle karşıya bırakmaktadır. İşte bu problemlerin çözülmesi için bit eden İmar ve İskân Bakanlığı, Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğü

lanına da kendi çapında büyük işler düşmektedir. Kanaatimize göre bu işlerin en büyüğü kerestenin yapıda israf edilmeden maksada uygun bir şekilde kullanılmasıdır. Bu da ancak kerestenin özelliklerini açıkça ortaya koyan bir standard vasıtasi ile temin edilebilir. Memleketimizde böyle bir rehber mevcut olmadığı için muhtelif kullanıma yerlerinde yabancı literatürden ve standardardan edindiği bilgiye dayanarak şartnameler hazırlanmaktadır, bu şartnameler memleketimiz şartlarına uymadığı için çok defa hürsrana sonuğanmaktadır. Diğer bir deyimle inşaat tekniği ile mevcut ahşap imkânlarımız bağdaştırılamadığı için sonucu yüksek maliyete, israf ve istenilen en ekonomik yoldan bol olarak bulmamaga sevkettmektedir.

İgne yapraklı kerestelerin fabrikadan depoya taşınması

konuyu 1960 yılında Türk Standardları Enstitüsüne getirmiş ve inşaat hazırlık grupunda çalışmalarla başlanmıştır. Çalışmalar esnasında Alman, Avusturya, İsviçre, ISO standartlarından, Orman Genel Müdürlüğü şartnamelerinden yerli ve yabancı literatürden faydalananmış ve memlekette bugünkü kereste imalatı imkânları, kullanma yerleri, ağaçlarımızın özellikleri, ticari gelenekleri gözönünde bulundurmuştur. Hazırlanan tasarı mütlakaları alınmak üzere konu ile ilgili resmi ve özel sektörlerden 23 yere gönderilmiş ve burlardan 12 yerden cevap alınmıştır. Gelen cevaplara göre tekrar işlenen tasarı Teknik Kurula arzedilmiş ve Kurulun 26.5. 1962 tarihli oturumunda 51 numaralı Türk Standardı olarak kabul edilmiştir.

Standardın konu, tarif ve kapsam bölümünde; standardın, igne yapraklı kerestelerin tarif, kapsam, sınıflandırma ve özellikler, muayene ve deneyler, piyasaya arz, müteferrik hükümler ve piyasaya arzlanmış mal üzerinde yapılacak kontrol esasları gibi konuları ihtiva ettiği.

Tarif kısmında, kerestenin tarihinin sonra hangi ağaç nevilerinin kereste imaline elverişli olduğu ve standardın içinde geçen terimlerin neleri ifade ettikleri, kapsamında ise standardın 8 mm den daha kalın keresteleri kapsadığı açıklanmıştır.

Sınıflandırma ve özellikler bölümünde, keresteler imal edildikleri ağaç cinslerine, ticari ad ve nevilerine, imal metoduna (el imalatı ve makina imalatı) imal şekillerine, pürüzlü ve rendelenmiş olduğuna ve korunma durumlarına göre sınıflandırılmıştır. Özellikler kısmında ise, kerestenin yağlığı, sıvısı, uzunlukları, kalınlıkları ve düşülmlesi gereken kuruma payları, genişlikle-

ri ve düşülmesi gereklili kuruma payları, kalınlık ve genişlik bakımından el ve makine imalatı kerestelerdeki ilgiler, rendelenmemiş tahta ve kalsılarda 4 kalitede, rendelenmemiş kadron, kırış ve azmanlarda 2 kalitede, rendelenmemiş latalarda 2 kalitede, rendelenmemiş çatalarda 1 kalitede, rendelenmiş tahta ve kalsılarda 3 kalitede, rendelenmiş çatalarda 2 kalitede bulunması gereken tabii kusurlarla imalat hataları belirtilmiştir.

Piyasaya arz bölümünde, kerestelerin üzerinde bulunması gereklili işaret ve renklerle, ambalajlarının nelerden ibaret olacağının, ne gibi işaret ve yazıları ihtiva edeceği gösterilmiştir.

Muayene ve deneyler bölümünde, nasıl nümune alınacağı ve nümulelerin nasıl muayene edileceği hakkında TS. 53 No'lu hasep nümune al-

ma ve muayene metodlarına atıf yapılmaktadır.

Müteferrik hükümler bölümünde, kereste ölçü birimi nümunelerin neleri ifade edebileceğinin izah edilmektedir. Piyasaya arz bölümünde ise, gözle muayene esasları, nümune alma, nümunelerin saklanması, analiz ve muayene metodları ve kontrol neticelerini gösteren vekaların hazırlanması hususlarında «TS.53 No'lu hasep nümune alma ve muayene metodları standart» esaslarına atıflar yapılmaktadır.

Standartın getireceği yenilikleri ve faydalari söyle özetliyebiliriz:

1 — Kereste tipleri arasına, şimdiye kadar Orman Genel Müdürlüğü ve diğer şartnamelerde görülmeyen rendelenmiş, korunmuş kerestelerle, yanları alınmamış (Bolu) ve yanları konik olarak alınmış kereste tipleri dahil edilmiştir.

2 — Keresteler, yaşılda göre kuru, yarı kuru, yaş (taze) olarak sınıflandırılmıştır.

3 — Keresteler kısa, normal, uzun, ince, orta kalın, dar ve geniş olmak üzere sınıflandırılmak suretiyle maksada göre kıymetlendirilmesi ve maksadın daha ekonomik olarak sağlanması temin edilmiştir.

4 — Uzunlukları 0,25 m aralık devam ettirmek suretile kerestenin ekonomik olarak kullanılması ve yapı modülüne uydurulması imkânları sağlanmıştır.

5 — Dünya standartlarında bulunmayan memleketimizdeki el imalatı kerestelere yer verilmiştir.

6 — Kerestelerin görünüş özellikleri memleketimiz ağaç nevilerine, fabrikasyon imkânlarına göre tanzim edilmiştir. İçinde geçen terimler izah edilerek mümkün merkeze kolay anlaşılır hale getirilmiştir.

7 — Kerestelerde bulunması gereken işaret ve renkler belirtilmek suretile, alıcının aldanma imkânlarını önlemiştir. Rendelenmiş kerestenin metrekaresi üzerinden satılabilceği kabul edilmiştir.

İgne yapraklı yuvarlak yapı ağaçları ormanda kamyon'a yüklenmesi

STANDARD TATBİKATININ ORMANCILIĞIMIZA GETİRECEĞİ FAYDALAR

İbrahim KÜTLUTAN

İlkSEL devirlerin ormancılığı tam bir mirasyedi sömürgeçiliği şeklinde olmuş, ormanların hayatımızdaki gereği ve rolü üzerinde durulmaksızın yalnızca devlet hazinesine ondalık adı altında bir miktar gelir sağlanması bahasına alabileğine kesim yapılmıştır.

O derece ki, düzgün damarlı bir ağaç bulabilmek için yüzlerce ağaçta derin balta yaraları açılmış, kesilen ağaçların en düzgün ve budaksız, dalsız yerlerinden bir iki gövde alınıp üst tarafı ormanda bırakılmış, körpe fidanlar üçbes keçiye yedirilmiş, binlerce metreküp artık tomruk yerlerinde çürüttülmüş ve daha fena bunlarda yuva yapan çeşitli böcekler ve parazitlerle ağaçları yokeden hastalıklar belirmiş, bunların zamanla kavuşmuş çürüklükleri bir kivilcimla tutuşup yüzlerce senede yetişmiş milyonluk hazinelemizi ve güzeli ormanlarımızı yer yer kül yığınları haline getirmiştir.

İş, bu derece kötülüğe varınca gerçek bütün cıplaklılığı ile ortaya çıkmış ve ormancıların çabaları, yol göstermeleriyle ormanların bakımı, korunması ve hesaplı bir kesime gitilmesi lehinde bir hareket başlamıştır.

Ancak, bu defa da yukarıda aştığımız eski ve kötü geleneğin düşkünlüğü ve geçimlerini sırıf ormanlardan bekleyen vatandaşlarla ormancılar, bir savaşın iki tarafı gibi karşılıklı mevzi almış ve aralarında sonu gelmeyen bir çatışma baş göstermiştir.

O tarihten beriye şartlar, taraflardan kâh birine, kâh diğerine hak verdirmiş ve fakat ormanlarımız tarihi kurtulamamıştır. Hâlâ da durum de-

gismemiş, barış kurulamamıştır.

Ormanlarımızda yine zaman zaman yangınlar, kaçakçılıklar sürüp gitmektedir. Yalnız bu defa talih daha ziyade ormanlara ve ormanseverlere gülmeğe yüz tutmuştur. Alınan tedbirler sayesinde tahripler yavaşlaşmış ve orman kesimlerinde insaflı, hesaplı bir tutum belirmiş, işlenmede verimi artıracak çarelerin tatbikine doğru bir akım uyanmıştır.

Ormanların bakımı ve geliştirilmesi yolunda harcanan emekler ve yurt ormanlarının % 90'ından fazlasına sahip bulunan Orman İşleri Genel Müdürlüğü'nün uyguladığı kereste standardlarında en küçük boy ve çeşitlere yer verilmesi, bu bakımından orman varlığının korunması lehinde atılmış olumlu adımlar sayılır. Bu yeni tutum bir terbiye ve gelenek olunca, sosyal ve iktisadi hayatımızda umulmadık ferahlıklar yaratacagına şüphe edilemez. Onun içindir ki bu görüşümüzde şimdiden yeni ümitler uyandırılmıştır.

Yakın zamanlara kadar orman işletmeciliği bir anarsı içinde idi. Yurdun muhtelif bölgelerinde yapılan keresteler ne boy, ne de isim yönünden birbirini tutmadı.

Sarp yerlerde ömrünü yitirmiş kart ağaçların yanına varılamazken yol uğrağı yerlerde henüz gelişmekte olan genç ağaçlara varincaya kadar bol bir kesim uygulanır, ormanların bu bölümleri kelleşip zayıf düşerdi. Sonra, yolsuzluktan, nakliye hayvanlarının taşıma gücü kereste imalâtına baz tutulurdu.

Bu yüzden ormanlık bölge

dışındaki kereste tâcirleri ve ihtiyaç sahipleri aradıkları keresteyi mutlaka yerine kadar gitmek suretiyle satın almak zorunda idiler.

Alış verișlerde kerestenin boy ve kalitesiyle ilgili anlaşmazlıklarda esas tutulacak kurallar veya standardlar bulunmadığından, aynı durumda ve eşit şartlar altında bazen haklı bazen haksız çıktıgı olurdu.

Kereste imalâtında ve piyasasındaki bu istikrarsızlıktan büyük ölçüde devlet haklarının da yitirildiği sık sık görülen hallerdendi.

Diger taraftan bu boşluğun vatandaşların ticari töresinin de bozulmasında rolü olduğu, sosyal bünyemizde bulunması zorunlu karşılıklı sadıçmîyet, anlayış ve güveni kökünden sarstığı maalesef bir gerçektir.

Orman İşleri Genel Müdürlüğünün son senelerde isabetli bir görüşle bu alana yönelik çalışma ve hizmetleri burada memnuniyukla kaydederiz.

İğneyapraklı kereste ve yuvarlak yapı odunu, tel direkleri, kontrplaklar ve sert ağaç keresteleri standardlarını yapmağa başlamakla «Türk Standardları Enstitüsü» aynı yaraya parmak basmış ve kesin tedavisine girişmiş oluyor.

Böylelikle kerestelerimiz yurdun her tarafında artık belirli isimler altında ve bir örnek boyutlarda yapılacak, ihtiyaç sahipleri seyahat kulfetine katlanmadan oturdukları yerde aradıklarını satın alabileceklerdir.

Yine bu sayede alış verișlerde ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklar hakkında verilen kararlar birbirinin aynı olacak ve taraflar işin hiyesine kaçamayıp, dürüstlük her yerde eğemen bir unsur halinde beklediğimiz rolünü oynayacaktır. Bu yoldan toplumumuza gelecek huzur ve güvenin değerine kanaatimce baha biçilemez.

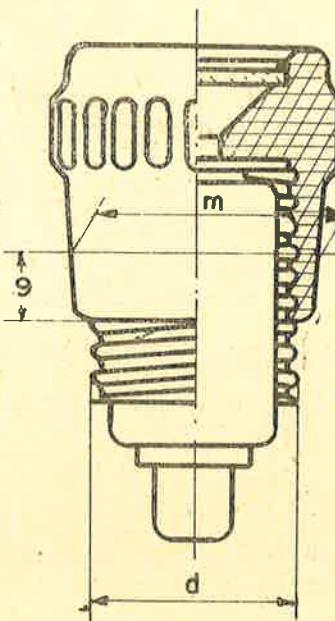
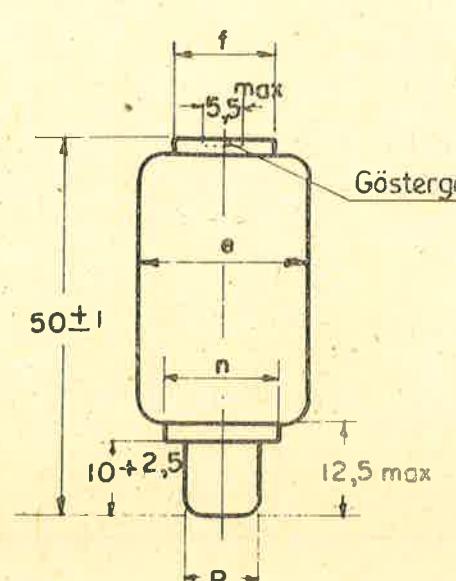
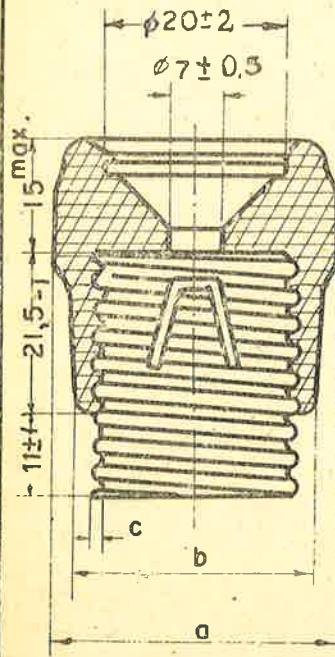
TSE'nin yayınladığı ve yayınlanacağı orman ürünlerini standardlarına iste bu gözle bakalım ve kadrini bilelim.

MAYIS 1962
BİRİNCİ BASKI

Fuse plugs for domestic use

UDK. 621.316.923

TABLO I

Boyuşlar tavsiye mahiyetindedir.
SİGORTA KAPAGI ve BUŞON BOYUTLARI

Seri	Nominal akım (amper)	Sigorta kapagi					Buşon		
		a mak. mm	b mak. mm	c min. mm	(f) mm	m mm	e mm	f min. mm	n mak. mm
E 27	2 - 25	38	32	0,35	E 27	34	22,5 ± 0	13	15,2
E 33	30 - 60	48	42	0,40	E 33	44	28 ± 0	15	20,2

Nominal akım amper	P mm	Gösterge rengi	Nominal akım amper	P mm	Gösterge rengi
2	6 ± 0,2	Pembe	25	14 ± 0,2	Sarı
4	6 ± 0,2	Kahverengi	35	16 ± 0,2	Siyah
6	6 ± 0,2	Yeşil	50	18 ± 0,2	Beyaz
10	8 ± 0,2	Kırmızı	60	20 ± 0,2	Bakırrengi
15	10 ± 0,2	Kül rengi			
20	12 ± 0,2	Mavi			

(1) Tablo IV e bakınız.

BUŞONLU SIGORTALAR VE YALITKAN ŞERİT

Kemal TAN
Yüksek Mühendis

Enstitümüz Teknik Kurulunun 25 Mayıs 1962 tarihli toplantısında kabul edilerek Türk Standardları aراسına giren iki yeni standard, kısa adile:

- 1 — Buşonlu sigortalar,
- 2 — Yalıtkan şerit

Bunlardan özellikle mesken ve benzeri yerlerdeki elektrik tesislerine ait eriyen telli buşonlu sigortalar, insanların elektrikle en yakını bulundukları yerler olan evlerdeki elektrik tesisatını, her türlü yanlış işlemlerden korumak ve bu suretle aşırı akmılardan meydana gelecek yangın ve benzeri afetleri önlemek gibi çok önemli bir görevi bulunan cihazlardır.

Bu sunıftan diğer bir standard olan (Eriyen Tellî Sinay Tip Sigorta) standardı üzerinde elektrik teknik komitesi çalışmalarına devam etmektedir. Her iki eriyen telli standardın da hazırlanmasında, esas itibarile Fransız standardlarından C. 61-200 standardından faydalananmıştır. Buşonlu sigortalar için hazırlanan ilk tasarıda, memleketimizdeki şartlara uymak üzere ve VDE tütüğündeki esaslar da gözönünde bulundurularak gerçekleştirmeler ve eklemeler yapılmış ve bu şekli ile tasarı Enstitümüzde adresleri bulunan ilgililerden:

- Teknik Üniversiteler,
- Resmi ve hususi teşekkürler,
- İmalatçı ve tesisatçılar,

olmak üzere 18 yere gönderilerek alınan mütalâalara göre gerekilen düzeltmeler yapılarak tekemmül ettiler.

Enstitümüzün ortak bir eseri olan bu iki standarddan Buşonlu Sigortalar Standardının konusu «mesken ve benzeri yerlerdeki elektrik tesisatı ile bu tesisattaki prizlere bağlanan küçük motorları aşırı akıma karşı korumak maksadile kulanan eriyen telli buşonlu sigortalar» olarak tarif edilmekte ve ev kelimelerinin baş harfi olan (E) rumu-

zu ile gösterileceğine işaret olunmaktadır.

Bundan sonra, standardın kapsamına eriyen telli buşon içerisinde bulunmayan sigortalarla muharrik kuvvet tesislerinde kullanılan sigortaların girmediği belirtilmekte ve kuruyer sigortalarının (EK) su sızdırmaz sigortaların da (BN) rumuzu ile gösterileceği belirtilmektedir.

Standardın özellikler bölümünde nominal gerilimin alternatif ve doğrudu akım için 500 V olarak kabul edildiğine dokunulmakta nominal akım değerleri ise 2, 4, 6, 10, 15, 20, 25, 35, 50, 60 A olarak gösterilmektedir. Sigortanın en önemli özelliği olan erime özelliği, nominal akımın kat sayıları bir tablo halinde ve bu kat sayıları çarpılarak hesaplanacak aşırları akımlara dayanabileceğini zamanlar, saat ve saniye cinsinden olmak üzere gösterilmiş bulunmaktadır. Söz gelisi bu tablodan 6 A lik bir sigortanın bu akımın 1,5 katı aşırı akıma en az bir saat, 2,1 katı olan aşırı akıma da en çok bir saat ve 1,75 katı olan aşırı akıma en az 10 saniye, 3 katı aşırı akıma da en çok 10 saniye dayanması gereği kolayca anlaşılabilmektedir. Standardın özellikler kısmında sırasıyla yalıtkan kusmların, iletken kusmların, iletken tespit klemenslerinin, sigorta kesme yeteneğinin ve, göstergesinin özellikleri belirtildikten sonra buşonların öz kayiplarına:

E 27 için 10 A re kadar (10 dahil)	4 W
E 27 » 10 A den fazlası ...	10 W
E 33 »	20 W

olarak işaret olmuştur.

İhzar ve imalata ait muayene ve deneyler bölümünde ise, ilk madde olan «Nümune alma», partideki sigorta miktarlarına bağlı olarak ayrılarak ve deneye tabii tutulacak miktarlar ile bozuk çikanların en az ve en çok miktarları halinde, bir tabloda gösterilmektedir. Bundan sonra muayene ve deneyler sırası ile, dış

görünüş muayenesi, erime özelliklerini deneyi, kesme yeteneği deneyi, pring parçaların deneyi, vida ve somunların mekanik dayanıklılık deneyi, darbe deneyi, dokunmaya karşı korunma deneyi, neme dayanıklılık deneyi, yalıtkanlık deneyi, öz kayıplar deneyi ve buşon isınma deneyi olarak yer almış bulunmaktadır.

Yalıtkan şerit standarı ise esas itibarile Alman VDE tütüğünden faydalananlarak, Buşonlu sigortalar olduğu gibi, tamamlandıktan ve 19 yere gönderilerek alınan mütalâalara göre gerekli düzeltmeler de yapıldıktan sonra son şeklini almış bulunmaktadır.

Standardın baş tarafında konusu, 500 volt'a kadar alçak geriliği elektrik tesisleri iletkenlerinin gezen yerlerini yahtmak amacıyla kullanılan yalıtkan şeritler (İzole bantlar) olarak belirtildmiştir.

Özellikler bölümünde, yalıtkan şeritlerin imalat özellikleri, imalat ölçüler, yapışma kuvveti, çekme dayanıklılığı, bakır üzerine etki, yanıcıhık ve gerilim dayanıklılığı başlıklar altında açıklanmıştır. İhzar ve imalata ait muayene ve deneyler bölümünde ise, nümune alma sekli açıklanıktan sonra deneyler kısmına geçilmekte ve yapışma deneyleri, çekme dayanıklılığı deneyi, bakır etki deneyi ve gerilim deneyinin nasıl yapılacağı izah olunmaktadır.

Her iki standardın da son bölmeleri piyasaya arz ve müteferrik hükümler halinde Türk Standardlarının genel tertibine ve bu standardların bünyesine uygun olarak tertiplenmiştir.

Standardların hazırlanmasında emeği geçen teknik komitelerin değerli uzmanları ile bu hususta yardım ve teşvikini esirgemeyen memleketimizin ilim ve sanayi erbabının ve işin önderi bulunan Türk Standardları Enstitüsünün biricik, tesellileri, bu yeni standardlarla da millî ekonomi ve sanayie bir hizmete bulunabilmiş olmak umididir.

İHRAÇ MEVSİMİNİN YAKLAŞMASI DOLAYISIYLE

Standard Şeftalilerin Piyasaya Hazırlanması

Yazar :
Doç. Dr. Mehmet DOKUZOĞUZ
Ziraat Yük. Mühendisi

Piyasaya hazırlama konusunda üzerinde önemle durulması gereken taze meyvelerimizden biri de şeftalidir. Bir taraftan da pazarlara ihraci artırmak istenen bir meyve olması, diğer yandan ağaçtan kopalılıp perakendeciye intikal ettirilinceye kadar geçen devrede fazla itme istemesi dolayısıyle şeftalinin toplanması, sınıflara ayrılması, anbalâj ve taşınması üzerinde kısaca durularak bunlara ait esasların açıklanması faydalı görülmüştür.

İstihsal ve Çeşitler :

Memleketimizin birçok bölgesinde şeftali yetişirilmekle beraber Marmara ve Ege bölgesi istihsal bakımından basta gelmektedir. 1959 istatistiklerine nazaran senelik istihsalımız 81.195 tondur. Bu miktarın % 64.06 si Bursa ilinden sağlanmaktadır (1).

Bugün Bursa ilinde yetistirilmekte olan şeftali çeşitleri 70 den fazladır (2). Fakat, bunlar içerisinde hâlen piyasada tutulanların sayısı 10-15 arasındadır. Bu sebepledik ki Türk Standardları Enstitüsü'nce kabul edilmiş bulunan şeftali standartına yalnız aşağıda adları bildirilen çeşitler alınmıştır:

Mayflower,
Precocissima,
Starking Delicious,
Dixired,
Redhaven 1,
Golden Jubilee,
July Elberta,
Hale Haven,
J. H. Hale,
Fowler,
Elberta Giant,
Shipper's Late Red,
Rio Oso Gem.

En önemli istihsal bölgemizi teşkil eden Bursa'da bu çeşitlerden miktar itibarıyle fazla bulunanların ağaç sayıları ile 1961 yılma ait istihsal miktarları aşağıda gösterilmiştir (1). Diğer standart çeşitlerin miktarı henüz azdır.

Ağac sayısı :

Cesit	Mahsule yatmamis	Istihsal Mahsuldar	Ton
J. H. Hale	70884	333263	8007
Hale Haven	28916	180209	3820
G. Jubilee	23785	125050	2309
Mayflower	31576	67442	1158

Meyvelerin toplanması :

Taze meyve ve sebzelerin piyasaya arzında başarının ilk şartı, bu mahsullerin toplanmasında gereken dikkatin gösterilmesi ve bu işin kılçılasmamemesidir. Maalesef memleketimizde bunun önemi pek az anlaşılmış bulunuyor. Bu işe ıstıgal edenlerin büyük bir çoğunluğu toplama zamanı ve toplama şeklinin önemini bilmemektedirler. Halbuki bu yüzden ortaya çıkan çürümeye, küflenmeye, aşırı olgunluk v.s. gibi bozulmalar dolayısıyle memleketçe uğradığımız kayıplar oldukça yüksektir. Diğer memleketlere ihracat bahis konusu olduğunda meyvelerin toplanması daha da artan bir önem kazanmaktadır.

Meyvelerin toplanması konusunda dikkat edilecek başlıca noktalar: A) Olgunluk tayıni, B) Toplamanın yapılması, C) Toplamada kullanılacak malzeme olmak üzere üç bölümde özetlenebilir. Şimdi bu konular üzerinde kısaca durahm :

- A) **Olgunluk tayıni** : şeftalilerde ağaç olumunun tayınlarda kullanılabilecek başlıca özellikler sunlardır :
1. Meyve eti sertliği,
  2. Meyve kabuğunun zemin rengi ve kırmızı yanaklı çeşitlerde üst renk,
  3. Meyvenin iki yanının gelişmesi (3, 4).

Bütün diğer meyvelerde olduğu gibi şeftalide de uygun bir olgunluk standardının tesbiti ancak mahallinde yapılacak denemelere dayandırıldığı takdirde bir değer ifade eder. Bursa'da yapılmış olan çalışmalar (1), yukarıda bahis konusu edilen olgunluk belirtilerinden ilk ikisinin kullanılabileceğini göstermiştir. Gerçekten şeftali Türk standartında aynı özellikler esas alınarak şofralık şeftalilerin olgunluk bakımından aşağıdaki özellikleri taşıması şart koşulmuştur :

Kabuk rengi : Meyve kabuğunu yesil, zemin rengi sarı, etli şeftalilerde sarıya dönmeğe, beyaz etli şeftalilerde ise ağarmaya başlamış olmalı ve kırmızı üst renk donukluğun kaybederek parlamaya başlamış bulunmalıdır.

Meyve eti sertliği : Magness - Taylor basınç ölçü ile yapılan müayenede 10 libreden aşağı ve 17 libreden yukarı olmamalıdır. (Magness - Taylor basınç ölçüğünün kullanılışı hakkında daha önce bu sütunlarda etraflı bilgi verilmiştir) (5)

Toplamanın yapılışı : Yukarıda da belirtmiş olduğumuz gibi meyvelerin toplanması sırasında gösterilecek itina ve ihtimam bilhassa daş pazarlara - yani uzun sürecek bir taşıma devresinin bahis konusu olduğu - sevkiyatta olağanüstü önemi haizdir. Toplama esnasında meyve kabuğunda vukua gelen bereler, ufak tırnak yaraları v.s. meyvenin muhafaza süresini kısıltan önemli faktörlerdendir. Bu yaralar mahsulün kabuğuna küflenmesine de sebep olurlar. Bu gibi mekanik yaralar baglıcı dört şekilde meydana gelmektedir: 1) Meyve kabuğunda işçinin tırnağı ile açmış olduğu çizikler, 2) Meyveyi toplama kabına bırakırken veya hatta buradan bahçe sandıklarına aktarırken meyve kabuğunda husus gelen çatlak ve bereler, 3) Meyveyi ağaçtan çekilerek koparılması sonucu sap çukuru yoresindeki kabuğun yırtılması, 4) Yere düşen ve zedelenen meyvelerin diğerlerine karıştırılması.

Bu şekildeki mekanik zararların ortaya çıkmasına için işçilere öğretilemesi ve tatbik ettirilmesi gereken hususlar aşağıda sıralanmıştır :

Meyve toplayan işçilerin tırnağı kesilmiş olmalı ve hattâ parmaklarında yüzük bulunmamalıdır. Bu işçilere mümkünse bezden yapılmış bir eldivenin giydirilmesi dahi tavsiyeye sayandır (3).

İşçi, meyveyi avucunun içine almalı ve parmaklarıyla kavriyarak, fakat sıkmadan tutmalıdır; burada yüzük bulunmamalıdır. Bu işçilere mümkünse bezden yapılmış bir eldivenin giydirilmesi dahi tavsiyeye sayandır.

Koparılan meyve sepette üstten bırakılmamalı, el ile konmalıdır.

İşçi, topladığı meyveyi bahçe sandığına aktarırken yüksektten boşalmamalı, sandığın üzerine eğilip diz çökerek meyveleri dikkatlice aktarmalıdır.

Toplama esnasında, yere düşen meyveler ya dallara çarpmaya neticesi veya yere düşince zedelenir. Bu meyvelerden de başka sekilde faydalalanılması tabii olmakla beraber, bunların sağlamlara karıştırılmaması ve ayrıca toplanması gereklidir.

C) Toplamada kullanılan malzeme :

Toplamalı kapları : Meyveler ya toplama önükleri veya hatta sepetler içerisinde toplanırlar. Bugün bizde temini mümkün olan toplama sepetleridir. Bu sepetler de pek az bir masrafla yapılacak yastıklama (sepetin iç kısmının kaba bezle kaplanması) meyve kabuğunda vukua gele-

eeek berelenmelerin önlenmesine geniş ölçüde hizmet etmektedir.

Bahçe sandıkları : Toplanan meyveler büyük bahçe sandıklarına konarak tasnif ve ambalaj yerine götürülür. Bu sandıklar iyi rendelenmiş ve temiz tahtadan itina ile yapılmalı ve fazla ağır olmamalıdır. Tahtalar, arasında hiçbir aralık kalımayacak şekilde çakılmış bulunmalıdır ve çırpmış civi uçları, kiyimik v.s. bulunmamalıdır. Sandıkların içlerinin de daima temiz tutulması şarttır. Meyve suyu akmış veya ezik meye bulunan sandıklar mantar enfeksiyonlarını kolaylaştırırlar. Tasnif ve ambalaj bahçede yapılıyorsa bu sandıkların kullanılmasına lüzum yoktur.

Meyvelerin toplanması konusunda dikkat edilmesi gereken bir nokta da bir ağaçtaki bütün şeftalilerin bir defada değil, fakat olgunluklarına göre kismış kismış toplanmasıdır. Halen Bursa'da tatbik edilmekte olduğu gibi bütün meyveler bir defada toplandığı takdirde, olgun şeftaliler yanında ham veya çok olgun olanlar da bulunabilirmektedir. Bu şekilde aynı ambalajda muhtelif olgunluk devrelerindeki meyvelerin girmesi, piyasaya yetişen malın içerisinde aşırı olgunluk dolayısıyle istihlak edilemeyecek hale gelmiş olanlar yanında henüz ham meyvelerin de bulunmasına sebep olmaktadır.

Toplama işinin sabahleyin günde serin saatlerinde yapılması ve meyvelerin hava ısınmadan tasnif yerine taşınması veya hiç değilsse gölige bir yerde korunması da dikkat edilmesi gereken hususlardan biridir.

Kalitelere ayırma :

Bahçeden toplanarak tasnif ve ambalaj yerine getirilen şeftalilerin hepsi ihrac için elverişli değildir. Memleketimizde şeftali ziraatının en ileri olduğu Bursa'da dahi bugün, toplanan meyvelerin ancak % 30-35'i ihrac standartlarına uygun özellikleri taşıımaktadır. Bu nisbeti artırmağa çalışmak gereklidir; bunun içinde bahçelerde budama, meye seyretilmesi, gübreleme ve zararlılarla savaş gibi bakım işleri gerekligi gibi yapılmalıdır.

Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilmiş bulunan şeftali standardında ihrac edilecek şeftaliler iki kalite sınıfına ayrılmaktadır :

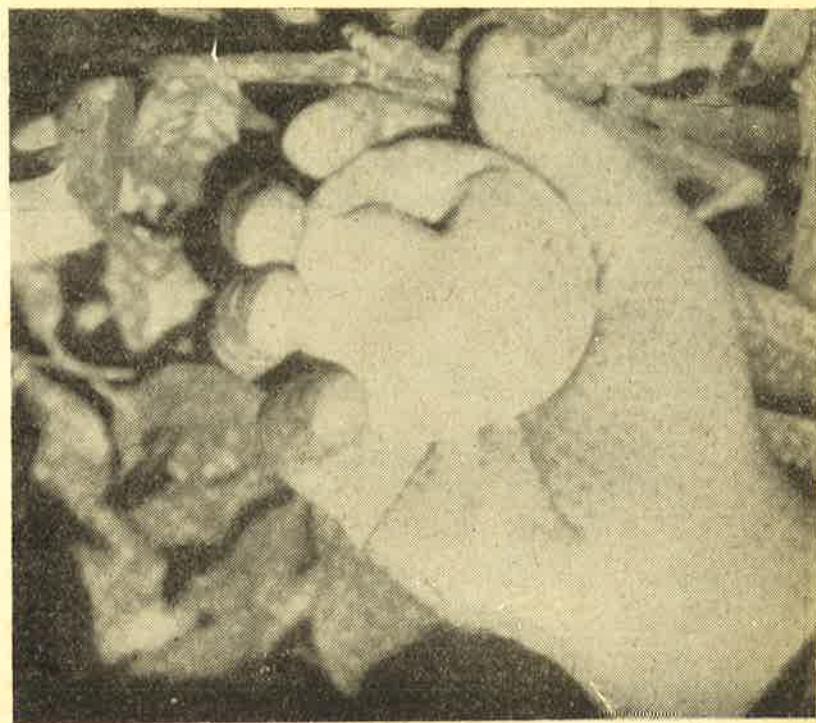
1. Ekstra.

Bu sınıfı giren meyveler üstün kalitede olmalı, yetiştirdikleri bölgeye göre çeşidin özelliklerini taşımamalı, renk ve şekil bakımlarından bir örnek olmalı ve hiçbir özürü bulunmamalıdır.

2. Birinci sınıf.

Bu sınıfındaki meyveler iyi kalitede olmalı, yetiştirdikleri bölgeye göre çeşidin özelliklerini taşımalıdır.

Bahis konusu standard hükümlerine göre her iki kalite sınıfında da ağır özürlü meyveler için tolerans kabul edilmemiştir. Hafif özürlü meyveler için ekstra sınıfta yine to-

lerans yoktur. Başka bir deyimle de müstehlik korunmuş olmaktadır. Ekstra adı altında ihrac edilecek şeftaliler içerisinde hiçbir kusuru meyvenin bulunmaması gereklidir. Birinci sınıf meyvelerde ise bazı öünsüz hasereleler, bir meyvede sahası 0,5 cm² yi geçmeyen kapanmış yaralar veya yanıklar ihtiyaç eden meyvelere, üzerinde ilaç artığı bulunan şeftallere adet itibarıyle % 1 tolerans tanınmıştır; bu toleransların toplamı bir kasada % 5 i geçmemelidir. Ayrıca standardda kalite ve boy toleranslarına da yer verilmiştir.

Boylara ayırma :

Meyve standartlarının faydalılarından birisi de aynı ambalaj içerisinde bulunacak meyvelerin iriliğe de bir örnek olmasını sağlamaktır. Bu suretle hem ticarette muhtemel anlaşmazlıklar önlenmekte ve hem

Bursa'da ihrac için hazırlanan meyvelerin hepsi bugün «boyacı» denen işçiler tarafından hem seçmeye hem de boyalamaya tâbi tutulmaktadır. Böylece gözle yapılan bir boylama ile tam anlamlı mütecanis bir mal hazırlamaya imkân hâsl olmaktadır. Boylamayı halkalar yapmak da mümkün bulunmakla beraber dış pazarlar için günde hazırlanması gereken yüzlerce ton meyvenin bu şekilde boyalara ayrılması zaman bakımından imkânsızdır. Bu sebeple ihrac için hazırlanacak şeftalilerde boyalara ayırmannın tasnif araçları yapılması zaruridir. Bu ihtiyacı karşılamak üzere geçen yıl, Bursa'da Kestel civarında kurulmasına başlanan tesisin zamanında tamamlanacağını ümit etmektedir.

(Devamı 28 ncı sayfada)

CETVEL — 1

Şeftali meyvelerinin ayrıldıkları boyalar

No.	Meyvenin çapı mm	Meyvenin çevresi mm
1	90 ve daha yukarı	280 ve daha fazla
2	81 (dahil) — 90 (hariç)	250 (dahil) — 280 (hariç)
3	74 » — 81 »	230 » — 250 »
4	68 » — 74 »	210 » — 230 »
5	62 » — 68 »	190 » — 210 »
6	56 » — 62 »	175 » — 190 »
7	50 » — 56 »	160 » — 175 »

CETVEL — 2

Ambalaj kasalarının tip, ölçü ve özellikleri

Tip	Ölgesü (Distan uzunluk mm)	Dışa mm) Genişlik mm	Derinlik mm	Ayak uzunluğu mm	Özellikleri
1	500	300	60	130	1 ve 2 boy meyveler için
2	500	300	60	110	3 » 4 boy meyveler için
3	500	300	50	90	5 » 7 boy meyveler için

Haberleri

ISO

REKOMANDASYONLARI

250 kadar olan bu rekomandasyonların ilk 148 tanesi geçen sayılmızda neşredilmiştir.

- ISO R. 149) Çelik levha ve şeritler için erichsen testi,
- ISO R. 150) Ham, rafine edilmiş ve kaynamış keten tohumu yağı
- ISO R. 151) Gemi inşaatında kırısların işaretlenmesi
- ISO R. 152) Gemi inşaatında ahşap kapakların işaretlenmesi
- ISO R. 153) Gemi inşaatında lomboz ve ışık camlarının boyutları
- ISO R. 154) Gemi inşaatında kullanılan ve merdaneden, haddeden çekilmiş hafif metal veya hafif alesinların işaretlenmesi.
- ISO R. 155) Transmisyon kasnaklarının merkezlerinin tayininde limit değerler.
- ISO R. 156) Brinell sertlik ölçme makinasının kalibrasyonu
- ISO R. 157) Kömürde sülfür formları tayini
- ISO R. 158) Kömürde kül miktarı tayini
- ISO R. 159) Strambi metodu ile kömürde sülfür tayini
- ISO R. 160) Asbestli cimento tazyik boruları
- ISO R. 161) Sivilaların nakli için plastik boru malzemeleri
- ISO R. 162) 35 ve 17,5 mm lik filmler için ses katıt başlığı yeri
- ISO R. 163) 16 mm lik filmlerde manyetik şeritlendirme
- ISO R. 164) Alüminyum alaşım dökümelerinin bilesimi
- ISO R. 165) Çelik tüplerde (Florge) tecrübeleri
- ISO R. 166) Çelik tüplerin (Drift) usulüyle genişletilmesi
- ISO R. 167) Çelik tüplerde eğilme tecrübesi
- ISO R. 168) Sedyeler, sedye taşıyıcıları ve hastane mesnetleri
- ISO R. 169) Optik bir cihaza ihtiyaç görülmenden alınabilecek fotokopilerin ölçülerini (ebat)
- ISO R. 170) Gemi inşaatında çapa zincirleri ve zincir bağlantıları
- ISO R. 171) Plastikte döküm malzemelerinin kütle faktörünün tayini
- ISO R. 172) Fenol formaldehid plastikte serbest amonyakın tesbiti
- ISO R. 173) Polystyrene plastikte stirene yüzdesinin tayini
- ISO R. 174) Polyvinylchloride plastikde akçilik kat sayısının tesbiti
- ISO R. 175) Plastiklerin kimyevi maddelere karşı direncinin tayini
- ISO R. 176) Plastik
- ISO R. 177) Plastik
- ISO R. 178) Kat plastiklerinin esneklik vasıflarının tayini.

(Devamı var)

Temmuz ayında yapılacak

ISO

TEKNİK KOMİTELERİ TOPLANTILARI

3-5 Temmuz 1962 tarihleri arasında ISO/TC 6/SC 6 - Paper/Postal Applications (Posta müraacaatlarında kullanılacak kağıtlar) mevzuunda Paris'de bir toplantı yapılacak.

11-15 Temmuz tarihleri arasında Cenevre'de ISO Konsey toplantısı yapılacaktır.

Vine bu arada ISO'nun 28 numaralı Petroleum Products Komitesinin Enstitümüze göndermiş olduğu bir sirkülerde 27 ve 28 Haziran 1963 tarihlerinde Altinci Dünya Petrol Kongresinin Frankfurt'ta yapılacağı bildirilmiştir. Enstitümüze temsil edecek olan delegelerin şimdiden tesbiti için Petrol Ofis ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına bilgi verilmiştir.

Temmuz ayı içerisinde yapılacak olan IEC toplantıları

3 Temmuz 1962 de IEC/TC 30 - Ektra-High Voltage (Yüksek Voltaj), 3-5 Temmuz tarihleri arasında IEC/TC 36 - Insulators (İzolatörler) ve 6 Temmuz tarihinde ise IEC/TC 20 - Electric Cables (Elektrik Kabloları) mevzuunda Bükres'te toplanacaklardır.

ISO Journalinin bildirdiği değişiklikler

1 Haziran 1962 tarihli ve 64 No. lu ISO Journalina göre bildirilen değişiklikler aşağıda gösterilmiştir.

DENMARK (DS)

Mr. O. Weincke
Managing Director
Dansk Standardiseringsraad
Aurehojvey 12
Copenhagen - Hellerup
Telephone : 9315
Cables : Danskstandard

IRELAND (IIRS)

Mr. Martin J. Cranley
Director - General
Institute for Industrial
Research and Standards
Glasnevin House, Ballymun Road
Dublin

Petrol Komitesi toplantısı

Petrol Komitesi; bu seferki toplantı başkanı M. Dickinsin (İngiliz delegeesi) nin idaresinde şu çalışmaları yapmıştır :

Petrol ölçüleri listesi, oktan sayısının bulunması, terimler: ağıskanlık, özgül ağırlık, nümune alma, çalışma gruplarının raporları üzerinde çalışmalar, karburanlardaki kurşun tetraetil miktarının bulunması, alevlenme noktasının bulunması, hidrokarbürlerin, fiziki konstantların raporu.

Pariste yapılan bu toplantıya Almanya, Belçika, Kanada, Amerika, Fransa, İtalya, Hollanda, Polonya, İngiltere, İsviçre ve Rus delegeleri katılmıştır.

İnceleme üyeleri, Avusturalya, Portekiz, Belçika delegeleri idi.

Komitelenin gelecek toplantısı 963 Haziran içinde Fransa'da yapılacaktır.

ISO/TC. 5 /SC.6/GT. 3 Komitesi tüplerin genel nitelikleri ve plastik maddelerin sıvıları taşımak için birleştirilmesi konusunda 30 Nisan - 5 Mayıs günlerinde Milano'da toplantı yapmıştır.

Ayrıca Paris'te 13, 14, 16 Nisan tarihlerinde yapılan toplantılarının konusunu Benturi boruları ile ilgili ISO rekomanasyon proje taslağının incelenmesi ve gelecek çalışmaları için program düzenlenmesi teşkil ediyordu.

Bakır üzerine ISO çalışmaları

ISO/TC., 6/6 T. 2 Komitesi 28-31 Mayıs 1962 günleri arasında toplantısını Thun'de yapmıştır. Bu toplantıda bakırlar, maden karışımıları, tabakalanmış bakırlar ve sınıflandırımları üzerinde çalışılmıştır. Günümüzde sembollerin eşhale konulması, mekanik nitelikleri, sınıflandırılması konuları vardır,

ÇALIŞMA SAATİ STANDARD HALE GETİRİLECEK

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI STANDARD OLARAK 40 SAATLİK ÇALIŞMA HAFTASI TAVSİYE EDİYOR

102 memleketin dahil olduğu Milletlerarası Çalışma Konferansı standard olarak üye memleketlere 40 saatlik çalışma haftasını tasvip etmiştir.

Konferans, üye memleketlerden normal çalışma saatlerini tedricen haftada 40 saatlik bir standarda indirecek millî bir siyasetin kabulünü isteyen bir teklifi kabul etmiştir.

Tavsiye, Milletlerarası Çalışma Teşkilatına (ILO) üye olan memleketlerin üçte ikisi tarafından tasdik edildiği takdirde Milletlerarası bir usul olacaktır. ILO bütün dünyada

Yağlı tahlil ve meyveler toplantısı

Yağlı tahlil ve meyvalar toplantısı Almanya, Macaristan, Polonya, Romanya, İngiltere, Çekoslovakya ve Rusya Delegelerinin katılması ile Bükreş'te yapıldı.

Komitelenin sekreterliğini Roman ya Delegesi yapmış ve toplantılar Profesör Motoc (Galatz Politeknik Enstitüsü) başkanlık etmiştir.

Çalışma konuları :

- Yağlı tahlil ve meyvelerde rutubet miktarı,
- Asit miktarı,
- Yağ çoğumluğu,
- Kabuk ve çekirdek münasebetinin miktarı,
- Temiz olmayan maddelerin miktarı.

yaşama ve çalışma şartlarının geliştirilmesine çalışan ve Birleşmiş Milletlere bağlı olan bir gruptur.

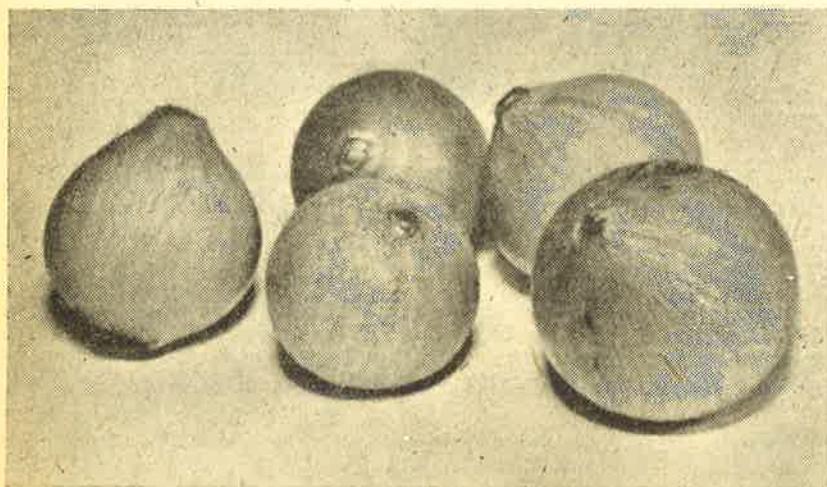
Hıç bir taahhüt altına sokmakla beraber bu usul umumi olarak sosyal bir direktif vazifesini görerek. ILO üyeleri bunun tatbiki için ne yapıldığını Teşkilatı bildireceklerdir.

Konferansa hitaben yaptığı bir konuşmada ILO Genel Direktörü David Morse işçi sendikaları kanunu hazırlamasında ILO'nun yeni gelişmekte olan memleketlere daha fazla yardım teklifinde bulunabileceğini öne sürmüştür. Mr. Morse, işçi sendikaları gelişmesinin değişik memleketlerde değişik yollar takip etmesi gerektiğini söylemiş, fakat bütün işçi sendikalarının muhtar işçi teşekkülerini olarak gelisembilmesi için hürriyet ve tesviye muhtaç olduğunu ifade etmiştir.

Mr. Morse Birleşmiş Milletlerin on senelik kalkınmasının ancak, średni kalkınma durumları ne olursa olsun bütün milletlerin yüksek derecede ekonomik gelişmeyi sağlamaları ile başarılı olabileceğiğini söylemiştir. Sanayileşmiş memleketlerle yeni gelişmekte olan memleketlerin gelirleri arasında gittikçe artan bir uçurumun olduğuna işaret etmiş, fakat demeştir ki :

«Kötü olan sanayileşmiş memleketlerin daha zenginleşmesi değil, iktisaden geri olan memleketlerin umumi olarak fakir kalmalarıdır. Önemli olan şey gelişmekte olan memleketlerde istihsal artışı nisbetinin, gelirler arasındaki uçurum daha bir müddet için açılsa dahi, geniş çapta arttırılmalıdır.»

SOĞANLARA AİT MÜŞTEREK KALİTE STANDARDLARI

I. MAHSULLERİN TARİFİ :

İşbu standard «Allium Cepa L.» cinsi soğanlara ait olup «arjante» tâbir edilen soğanlarla yaprakları kesilmemiş yeşil soğanlara şamil değildir.

II. KALİTE ÖZELLİKLERİ :

A. Genel Bilgiler:

Standard birinci madde gümüşüne giren soğanların ambalajlandıktan sonra, sevk sahrasında haiz olmaları gereken kaliteleri tarif eder.

B. Asgart Özelliğler

Baş soğanların :

— Bütün,

— Hastalıksız (her kategori iğin kabul edilen şartlar dairesinde).

— Temiz, bilhassa gübre kântısı veya muameleye tâbi tutulukları maddeden âri.

— Dondan mütevelliit hasardan âri.

— Ne müddet içinde kullanılamaksa bunun icab ettiğî derecede kuru olması (konserve edilecek soğanların hiç değilse ilk iki dış kabuğu ile sapının tamamıyla kurumus bulunması),

— Anormal dış rutubetten âri,

— Yabancı tad ve kokudan âri, olmaları lâzımdır.

Dizi soğanları hariç, diğer soğanların sapları bütünlerek koparılmış veya bariz bir şekilde kesilmiş bulunmalı ve uzunlukları 4 cm. yi geçmemelidir.

C. Tasnif :

i) I. Kategori :

Bu kategori altında sınıflandırılan soğanlar iyi kaliteli olmalı ve çeşitlerinin tipik şekil ve rengini

haiz bulunmalıdır.

Baş soğanların:

— Katı ve dayanıklı,

— Filizlenmemiş,

— Mukavim ve içi boş saptanarı,

— Anormal vejatatif bir gelişmeden mütevelliit kabarıklıklardan âri,

ii) II. Kategori :

— Radikal demetlenmesinden hemen hemen tamamıyla âri, olmaları lâzımdır.

Soğanın dış kabuğu üzerinde küçük çatlaklara cevaz vardır.

Bu kategori altında sınıflandırılan soğanlar yukarıda tarif edilen asgart özelliğlere uyumak mecburiyetindedir. Ancak bunlar I. kategoride giren soğanlara kıyasla aşağıda gösterilen farkları haiz olabilirler:

— Kâfi derecede katı,

— Çesidine has olmayan şekil ve renk,

— Filizlenme başlangıcı (muayyen bir parti için % 10 nisbetinde)

— Sürtenmeden mütevelliit izler.

— Parazit veya hastalıktan mütevelliit hafif hasar izleri.

— Kabuklanmış hafif çatlaklar.

— İyi bir şekilde muhafazayı haleldar etmeyecek kapanmış hafif zedelenmişler.

III. KALİBRAJ

Soğanların kalibre edilmesi lâzımdır. Kalibraj aşağıda gösterildiği şekilde soğanın orta kısmının en büyük çapıyla tâyin edilir:

i) Sirke ile veya başka usullerle konserve edilecek soğanların kalibrajı:

- 10 mm. (dahil) den 15 mm. ye kadar
- 15 mm. (dahil) den 20 mm. ye kadar
- 20 mm. (dahil) den 30 mm. ye kadar
- 30 mm. (dahil) den 45 mm. ye kadar

Yukardaki asgarî ve azamî hadlerin alt veya üstünde 2 mm. lik bir tolerans kabul edilir.

ii) Taze olarak istihlak edilecek soğanların kalibrajı :

Soğanların çapı en az 40 mm. olmalıdır. Bununla beraber üzerinde tek bir kalibre gösterilen aynı koli içindeki soğanların çapı arasında azamî 20 mm. lik bir fark bulunabilir.

IV TOLERANSLAR

Standard'a uygun olmayan mahsuller için koli başına aşağıda gösterilen kalite ve kalibraj toleranslarına mesâğ vardır:

A. Kalite Toleransları :

i) I. Kategori :

Bu kategorininkilere aykırı fakat II. kategorinin özelliklerine uygun bulunan mahsul nisbeti, siklet itibariyle % 10.

ii) Aranan asgarî özelliklere uygun fakat istihlâke elverişli bulunan mahsul nisbeti, siklet itibariyle % 10.

B. Kalibraj Toleransı :

Taze olarak (baş halinde) istihlak edilecek soğanlar için, koli üzerinde gösterilen kalibrajın hemen alt veya üstündeki kalibraja uygun mahsul nisbeti, koli başına siklet itibariyle % 10.

C. Toleransların Tecemmüü :

Kalite ve kalibraj toleranslarının toplamı hiçbir suretle % 15 i geçemez.

V. AMBALÂJ VE TAKDİM

A. Tecanîüs :

Her kolinin muhteviyatı müteca-nis olmalıdır. Her kolinin içindeki mahsuller aynı çeşit, kalite ve kalibrâji haiz bulunmalıdır.

B. Ambalâjlama :

Soğanlar aşağıdaki şekillerde takdim edilebilir:

- Ambalâjin içine tabaklar halinde dizilmiş olarak,
- Ambalâjin içine dökme olarak yerleştirilerek,

- Dizi halinde örtürek (örgülü her dizi, sapi tamamıyla kurutulmuş asgarî 16 baş soğandan teşekkül et-

(Devamı karşı sahifede)

Kaysılara ait müşterek kalite standardları

I. MAHSULLERİN TARİFİ

İşbu standard «Prunus Armenica L.» den üretilen çeşitlerden olup müstehlike taze olarak teslim edilen kaysılara aittir. Sanayide işlenecek kaysılar bu standarda tâbi degildir.

II. KALİTE ÖZELLİKLERİ

A. Genel Bilgiler :

Standard masa kaysılarının ambalajlandıktan sonra sevk safhasında haiz olmaları gereken kalitelere tarif eder.

B. Asgari Özellikler :

i) Meyvelerin :

- Bütün,
- Hastalıksız (her kategori igin kabul edilen şartlar dairesinde),
- Temiz, bilhassa her türlü kâanti ve muameleye tâbi tutuldukları maddelerden ári,
- Anormal diş rütbetten ári,
- Yabancı tad veya kokudan ári olmaları lazımdır.

ii) Meyvelerin el ile itinâl bir şekilde toplanmış ve kâfi derecede gelişmiş olması şarttır. Olgunluk durumları, nakliye ve ellenmeye tahammül edebilecek, mevrilde kadar iyi şartlar altında muhafazayı mümkün kılacak ve mevrilde ticaretin icaplarına cevap verebilecek derecede olmalıdır.

C. Tasnif :

i) «Ekstra» Kategori :

Bu kategori altında sınıflandırılan meyveler üstün kaliteli olmalıdır.

Meyveler, istihsal edildikleri muayyen bölge nazari itibare alınmak şartıyla, cheidinin tipik şekil, gelişme ve rengini haiz olmalı ve

melidir).

Soğanlar ambalajlama safhasında yabancı maddelerden tamamıyla ári bulunmalıdır.

VI MARKALAMA

A. Teshis :

Her kolinin üzerinde aşağıdaki işaretler bulunmalıdır:

Ambalajlayanın

Gönderenin

İsim ve adresi veya bunların teşhisini sağlayacak işaretler

B. Mahsulin Cinsi :

«Soğan» (kapali ambalajlar için).

C. Mahsulin Mensei :

Istihsal bölgesi veya millî minnitkâvi veya mahalli olarak verilen adı.

D. Ticari Özellikleri :

- Kategorisi,
- Kalibrasi,
- Ağırlığı,

E. Resmi Kontrol markası (İhtiyacı)

her türlü kusurdan ári bulunmalıdır.

ii) I. Kategori :

Bu kategori altında sınıflandırılan meyveler iyi kaliteli olmalı ve istihsal edildikleri muayyen bölge nazari itibare alınmak şartıyla, cheidinin tipik özelliklerini haiz bulunmalıdır. Meyvelerin eti her türlü bozuklukdan ári olmalıdır. Bununla beraber meyvenin ne diş görünüşüne de muhafazasına halel vermek şartıyla aşağıdaki kusurlardan bir tanesi kabul edilebilir:

- Hafif bir şekil veya gelişme kusuru;
- Hafif bir ezik kusuru,
- Hafif sürtünme izleri,
- Hafif yanıklık.

Sekilleri uzunluğuna olan kusurların boyu 1 cm. yi, diğer her türlü kusurların kapladığı satır ise $1/2 \text{ cm}^2$ yi geçmemelidir.

iii) II. Kategori :

Bu kategoriye daha üst kategoriler altında sınıflandırılamayan ticarete elverişli kalitede ve yukarıda tarif olunan asgari özelliklerini haiz bulunan meyveler girer.

Meyvenin genel görünüşüne ve muhafazasına tesir etmeyen kusurlar, sekilleri uzunluğuna olanlarının boyu, 2 cm. yi ve diğerlerinin ise kapladığı satır 1 cm² yi geçmemek şartıyla, kabul edilebilir.

III. KALIBRAJ

Kalibrat ya meyvenin gevresi ya da orta kısmının en büyük çap ile tâyin edilir. Kalibrat «Ekstra» ve I. kategoriler için mecburidir.

I. ve II. kategoriler için tespit edilen asgari kalibrat çap itibarıyle 30 mm. (gevre itibarıyle 10 cm.) olup aynı kalibratdaki meyveler arasındaki azami fark çap itibarıyle 10 mm. (gevre itibarıyle 3 cm.) yi geçmemelidir.

«Ekstra kategori» için asgari kalibratı, çeşitlere göre, tespit işi ilgili memleketlerin inisiatifine bırakılmıştır. Bununla beraber bu kalibrat diğer kategoriler için tespit edilenlerden daha düşük olmalıdır. Aynı kalibratdaki meyveler arasındaki fark hiçbir suretle çap itibarıyle 5 mm. yi (gevre itibarıyle 1 1/2 cm. yi) geçmemelidir.

IV. TOLERANSLAR

Standarda uygun olmayan mahsuller için koli başına aşağıda gösterilen kalite ve kalibrat toleranslarına cevaz vardır.

A. Kalite Toleransları:

i) «Ekstra Kategori» :

Bu kategorinin özelliklerine aykırı fakat müteakip alt kategorininkilere (I. kategori) uygun bulunan meyve nisbeti, adet veya siklet itibarıyle % 5.

ii) I. Kategori :

Bu kategorinin özelliklerine aykırı fakat müteakip alt kategorininkilere (II. kategori) uygun bulu-

nan meyve nisbeti, adet veya siklet itibarıyle % 10.

iii) II. Kategori :

Bu kategorinin özelliklerine uyman fakat istihlâke elverişli bulunan meyve nisbeti adet veya siklet itibarıyle % 10.

B. Kalibrat Toleransları :

Bütün kategoriler için her kolideki meyvelerin, adet veya siklet itibarıyle % 10 nu, kolinin üzerinde gösterilen kalibratın 1 cm. üstünde veya altında bulunabilir.

C. Toleransların Tecemmiü :

Kalite ve kalibrat toleranslarının toplamı hiçbir suretle aşağıda gösterilen nisbetleri geçemez.

— «Ekstra» Kategori için % 10

— I. ve II. kategoriler için % 15.

V. AMBALAJ VE TAKDİM

A. Tecanüs :

Her kolinin muhnevîyatı mütecanis olmalıdır. Her koli içindeki meyvelerin aynı çeşit, kalite olgunluk ve kalibratda bulunması lazımdır. «Ekstra» kategori için ayrıca renkte yeknesaklık aranır.

B. Ambalajlama :

Ambalajlama mahsule münameş bir korunma sağlayacak şekilde yapılmalıdır.

Kolinin içine konan kâğıt ve diğer koruyucu maddeler yeni olmalı ve insan gıdamasına zararlı bulunmamalıdır. Kâğıtların tizerinde matbu yazılar olursa, bunlar meyveler ile temas etmeyecek şekilde yalnız diş yüzde görülmeli dir. Ambalajlama safhasında meyvelerin her türlü yabancı maddeden ári bulunmaları lazımdır.

Meyveler aşağıda gösterilen sekillerden herhangi birincé göre takdim edilebilir:

1. Doğrudan doğruya müstehlikle satılmak üzere küçük üniter ambalajlar içinde,

2. Ambalajda, yekdiğerinden tescit edilmiş tek veya mûteaddit tabakalar halinde yerleştirilmiş olarak,

3. Dökme olarak (ekstra kategori hariç)

VI. MARKALAMA

Her kolinin üzerinde okunabilir ve silinmeye harfle yazılı aşağıdaki işaretler bulunmalıdır.

A. Teshis :

Ambalajlayanın

Gönderenin

İsmi ve adresi veya bunların tespitlerini sağlayacak işaretler

B. Mahsulin cinsi :

— «Kapsı» (kapali ambalajlar için),

— «Ekstra» ve I. kategoriler için cheidin adı.

C. Mahsulin mensei :

İstihsal bölgesi veya millî minnitkâvi veya mahalli olarak verilen adı.

D. Ticari Özellikleri :

— Kategorisi,

— Kalibrat veya meyve adedi (ambalajda dökme olarak konan meyveler hariç).

E. Resmi Kontrol Markası (İhtiyacı)

DEMİR — Karabük (Vâdeli Satış)
ÇIMENTO — Ankara - Eskişehir
SİYAH ve **GALVANİZ BORULAR** ve **KAZAN BORULARI**
BİLCÜMLE SİHHİ TESİSAT MALZEMESİ
HIRDAVAT MALZEMESİ, İNŞAAT ve **OTO BOYALARI**
FİLYOS ATEŞ TUĞLASI
KİREMİT — Eskişehir Kılıçoğlu

EN MUSAIT FIATLARLA DAİMA EMRİNİZDEDİR

MERKEZ TİCARET Ltd. St.
 ULUS MEYDANI; KOÇ HAN
 Telefon : 11 10 55 - 11 04 50

Standard — 54

Döküm Radyatörlerden sonra, şimdi de...
 Almanyanın en meşhur kalorifer kazanı fabrikası

Eisenwerk Hilden

PATENTİ ve İŞBİRLİĞİ İLE İMAL EDİLEN
 SICAK SU VE ALÇAK TAZYİKİLİ BUHAR İÇİN

Döküm Kalorifer Kazanları

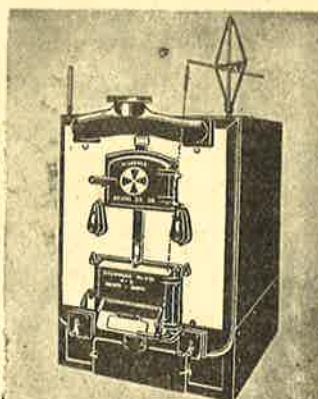
DÜNYANIN HER TARAFINDA OLDUĞU GİBİ
 MEMLEKETİMİZDE DE
 SATIŞA ARZEDİLDİ

B II OEL
 Basınç: Masot Tipi
 (10 İla 26 m²)

UCUZ
 UZUN ÖMÜRLÜ
 EKONOMİK
 KULLANIŞLI
 RAHAT
 YÜKSEK RANDIMANLI

EN KÜCÜK YERE
 MONTE
 EDİLEBİLECEK
 ŞEKİLDE
 DÖKÜM DİLİMLERİ DEN
 MÜTEŞEKKİL

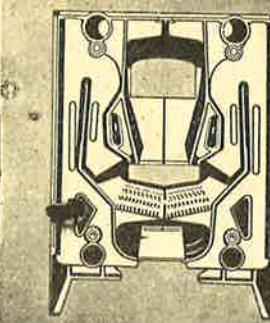
B II SK
 Basınç: ve birinci kademeli yükseltme eylemleri
 (10 İla 26 m²)

TÜRK DEMİR DÖKÜM FABRIKLARI A.Ş.

Sipariş ve Satış Merkezleri:

FER TİCARET Ltd. Şti.
 İstanbul, Galata, Fermaneçiler 90,
 Telefon: 49 17 62

MERKEZ TİCARET Ltd. Şti.
 Ankara, Ulus Meydanı, Koç Han,
 Telefon: 11 04 50

Standard — 55

Çimentoya dair şartnameler

American Standards Association; cimento mevzuundaki son çalışmalarından sonra aşağıdaki şartnameleri yayımlamıştır :

- 1.) Chemical Analysis of Portland Cement - Portland Çimentosunun Kimyevi Analizleri. Fiyatı : 0.75 Dolar.
- 2.) Normal Consistency of Hydraulic Cement - Hidrolik Çimento Kivamının Normal Kivamı. Fiyatı : 0.50 Dolar.
- 3.) Tensile Strength of Hydraulic Cement Mortars - Hidrolik Çimento Harcının Gerilme Kuvveti. Fiyatı : 0.50 Dolar.
- 4.) Fineness of Portland Cement, Method of Test by Turbidimeter - Turbidimeter Metodu ile Portland Çimentosunun İnceliginin Ölçülmesi. Fiyatı : 0.50 Dolar.
- 5.) Air Content of Hydraulic Cement Mortar - Hidrolik Çimento harcının İhtiya Ettiği Hava Mikdari. Fiyatı : 0.50 Dolar.

Süt kazanlarının ölçülmesi

M. Jensen tarafından yazılmış olan «Measurement Characteristics of Farm Milk Tanks» çiftliklerde kullanılacak süt kazanlarının ölçümle karakteristikleri...

Postahanelere dair istatistiklerin otomatikleştirilmesi

Istatistikçi olan B. M. Levin ve N. C. Severo'nun müsterek hazırlayıp yayımlamış oldukları «Applications of Statistics in Post Office Automation» Postahanelere yapılacak olan müracaatların istatistiklerinin otomatikleştirilmesi adında bir kitap.

Elektrik matematiği

P. J. Davis ve P. Rabinovitz tarafından hazırlanıp yayınlanan matematikle ilgili bir kitap (elektrik matematiği) «Some geometrical theorems for abscissas and weights of Gauss Type» Gauss Tipi ağırlık ve absislerine göre bazı geometrik teoremler...

Bilânço

Yazar :

Muzaffer EGESOY

Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı

«Bilânço - Doğuşu, Yapısı, Analizleri» adlı her çeşit ticaretthane ve sanayii ilgilendiren bir eser yayınlanmış bulunmaktadır.

Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı Muzaffer Egesoy tarafından yazılan kitapta bilânço, işletmenin sevk ve idaresinde ve murakabesinde büyük önemi olan bir belge olarak ele alınmakta, çeşitli açılardan vukufla incelenip işlenmektedir.

Onyedi Kesim üzerinden hazırlanmış olan eserde, Bilânçonun mahiyeti ve ilkeleri, Bilânçonun doğusu ve envanteri, Bilânçonun sunuluşu, Bilânçonun yapısı, Bilânçonun analizi gibi Bilânço teori ve tekniği ile ilgili meselelerin yer aldığı görülmektedir.

Ajans Türk Yayınları, Ankara,
Tanesi: 20 lira

Mayıs ayı içerisinde TSE'ye gelen yabancı Standard Dergileri

Szabvanyügyi	
Közlemeneyek	Mayıs 1962 Macaristan
BSI News	Mayıs 1962 Britanya
National Bureau of Standards	
Tecnical News Bulletin	Nisan 1962 Amerika
New Zeland Standards Bull.	Nisan 1962 Yeni Zelanda
Normalisatie SIS-nytt	Mayıs 1962 Hollanda
L'unificazione	Mayıs 1962 İsviçre
BIN Revue IBN	Mayıs 1962 İtalya
	Mayıs 1962 Belçika

standard. The trial shipments will also allow the application of the new «standard».

Success is wished for IGEME which will also provide technical advice and assistance at the moment of exportation through valuable marketing experts of the country as well as foreign experts.

PORTRAITS FROM THE WORLD OF STANDARDS p. 7

Prof. Dr. Engineer Arthur Zinzen was born in Düsseldorf in 1893.

He has received his degree as engineer in 1921 from the Technical University in München.

Between 1921 and 1948 he has worked at various plants. Since 1948 he has joined DNA where he is the director now.

He has received the degree of a doctor engineer on basis of his theses on «Effects of temperature of Steam on Steam Turbines».

In 1943 he has become an assistant professor at the Berlin Technical University.

He is also a member of ISO Group.

Engineer General Salmon was born in Nîmes in 1896.

He fought in the first World War and was wounded twice and cited a hero three times.

After the war he attended the Polytechnique. After his activities in the field of bullet manufacturing he confined his work to hand tools, machinery and equipment shops, improvement of measurement gauges, armament materials.

In 1940 he was placed in charge of armament affairs and sent to U.S. to study the developments in this field.

After armistice he returned to France and resumed work in hand-tools, measurement gauges and normalization.

In 1947 he was reappointed to the General Directorate of Armament.

In 1952 he chose the civilian life and became the president of Railroad Materials Syndicate.

He worked at founding the ISO and is still a member.

He continues his propaganda drives in favour of the metric system.

NEWS FROM TSE

p. 10-11

★) Work has been started to establish the priority of standards to be set up in accordance with the Working Program for 1962-1963.

★) Standards approved by the Technical Board are being printed. The files of TSE will soon be richer with new works. The standards being published are :

- TS. 19 Portland Cements
- 20 High Furnace Slag Cements
- 21 White Portland Cement
- 22 Masonry Cement
- 23 Cement Sampling Methods
- 24 Cement Technical Inspection Methods
- 25 Trass
- 26 Hydraulic cement (Trass)
- 27 Trass Standard Lime Powder
- 28 Trass Sampling Methods
- 29 Trass Technical Inspection Methods
- 30 Construction Limes
- 31 Construction Limes Sampling Methods
- 32 Construction Limes Technical Inspection Methods
- 33 Sand
- 39 Ready for use oil paint
- 40 2 pole plug and socket used in internal electric installations
- 41 Electric switches up to 250 v and 10 amp.
- 42 Peaches
- 43 Hand-woven Turkish carpets
- 44 Flash lights
- 45 Rosette

- 46 Plywood
- 47 Plywood sampling and inspection methods
- 48 Filbert
- 49 Insulation tape
- 50 Button Fuse
- 51 Coniferous Construction Timber
- 52 Coniferous Round Const. Logs
- 53 Wool, sampling and inspection methods

★) Preparations are under way to send to ISO member countries the standards already published. Among these are TS.34 Citrus Fruits, TS.35 Insulating Cover used for Insulated Conductors and Cables, TS.37 Inspection Method for Insulated Conductors, TS.38 Structure of Insulated Conductors. These will introduce TSE to foreign countries and give an idea about standardization efforts in our country. At the same time they will appear in the world standards pages of monthly publications of various standards institutes.

★) Turkish soap standard is ready to be submitted to the approval of the Technical Board. It will soon be finalized for public use.

★) Work has been accelerated on the standard of tubes for liquid petrol gas which promises a rapid increase in consumption in respect to its use as fuel.

The draft prepared by the Technical Committee has been submitted to the Ministry, Universities and private sector for their comments and it has been finalized in accordance with the replies received. The draft shall be submitted to the Technical Board for approval.

★) Revisions and additions in the standards for Copper wire promulgated under Nos. TS.2, TS.17 and TS.18 and application of which are obligatory shall be submitted to the Technical Board in July.

★) The standard for red lead prepared by the Chemistry Preparatory Group taking into consideration the comments obtained from various institutions shall be submitted to the Technical Board in July together with the drafts mentioned above.

Work on the majority of subjects included in the Working Program for 1961-1962 are nearing completion. Of these

- Panners Wrench
- Screw threads
- Bolts, nuts, set screws, dogspikes
- Screw drivers
- Pins
- Washers and lock washers
- Carpenter's plane
- Liquid paint driers
- Crude levant storax
- Ballast for Fluorescent lamps
- Dry beans
- Technical drawings

are being reviewed for the last time by the preparatory groups in the light of comments received from universities, government and private sectors.

CONIFEROUS ROUND CONSTRUCTION LOGS p. 12

Dr. Rahmi Toker, Agricultural Engineer, in his Article discusses the varieties of trees found in Turkey and proceeds to give percentages of the various varieties. He first divides the trees into two groups as coniferous trees constituting 54.4 percent and deciduous trees constituting 45.6 percent of the total existing trees.

Timber obtained from coniferous trees is light, soft, easy to work on and elastic. Because the durability of this type of timber is high it is used in great quantities in all fields.

As to usage the percentages are distributed as follows :

Coniferous	70%
Deciduous	30%

Dr. Toker explains that nature has been generous in providing the most useful varieties in Turkey. However, because industry of deciduous trees has not yet been fully developed (artificial wood and celluloid manufacturing) Turkey has grown poorer in coniferous

trees and richer in deciduous trees. Therefore more importance must be attached to deciduous trees and industrial fields where they can be evaluated must be developed.

Dr. Toker goes on to give information on the types of timber used, mainly natural round logs, lath rounded logs and planks and boards sawn from these.

After listing the places of use of each type of timber Dr. Toker cites the necessity and importance of a standard for a product of such wide uses. The matter was brought before the Turkish Standards Institute by the Ministry of Reconstruction in 1960. After completion of the necessary studies and formalities the standard was accepted as Turkish Standard No. 52 on May 26 th 1962.

In the first part of the standard definition of coniferous round tree as well as the Turkish and Latin names of varieties are given. In this way uniformity in names under which timber is bought and sold is ensured and many errors and misunderstandings are eliminated. At the same time names given to types of timber used in various fields with different meanings are collected and uniformity is obtained also in this respect.

The standard also includes a classification of coniferous round construction logs according to types and varieties of trees, commercial names, roundness and protection degrees. In the properties section, lengths, widths and diameters and manner of calculation of volumes are explained. According to properties to be seen by eye coniferous round construction logs are divided into 3 qualities. Colour, rot, thickness of yearly ring, number of knots, crookedness, degree of cracks, worm holes, etc. acceptable for each quality are clearly indicated.

The standard is complete in all other aspects of timber, including manner of stacking, bundling, measurement units, preparation of trees, meanings of samples.

CONIFEROUS TIMBER FOR CONSTRUCTION

p. 13-14

In this Article Mr. Rahmi Toker describes the uses and classifications of timber in Turkey. Timber obtained from deciduous trees is generally called «hard wood», and timber obtained from coniferous trees is called «soft wood». In Turkey in a mudhouse of 80 m² in vicinities where timber is scarce 6 m² timber is used, whereas in city dwellings the timber used in houses of the same size is 5 m². The percentage of timber in the cost of a house is 65 % in village houses and 24 % in city houses.

As Turkey is poor in respect to forests, procurement of a product so important in construction at a low cost raises difficult problems. Among other measures to overcome these difficulties, economic use of timber can be suggested. This can only be achieved through the existence of standards which clearly specify the properties of timber. Since our country lacked such a guide, specifications were prepared on basis of knowledge acquired from foreign literature and standards. However, as these specifications usually did not fit the conditions in Turkey they generally were unsuccessful. In other words, as the construction technique did not comply with Turkey's timber resources high costs, uneconomic use and shortages to be faced were inevitable.

The Ministry of Reconstruction and Settlement brought this matter to the Turkish Standards Institute to improve the situation and the Institute's preparatory Group started work on this subject in 1960.

At this phase use was made of German, Austrian, Swiss, ISO Standards, Forestry Department specifications and foreign literature and the present capacity of timber manufacturing in Turkey, places of use of

timber, properties of trees and commercial practices were taken into consideration.

The draft prepared was forwarded to 23 official and private sector organizations for their comments. The draft was reviewed under the light of the replies received and then submitted to the Technical Board where it was set up as Turkish Standard No. 51 at the meeting held on 26.5.1962.

The novelties and benefits the standard will bring can be listed as follows :

1. Planed, protected, uncut sided, cut sided timber are included in the types of timber.

2. Timber is classified according to moisture content as dry, semi-dry, moist (fresh)

3. Timber is classified as short, normal, long, thin, semi-thick, narrow and wide thus ensuring economic fulfilment of requirements.

4. Ensuring economic use of timber by providing various lengths.

5. And manufactured timber not to be found in world standards is included.

6. Appearance of timber is arranged according to types of trees available in Turkey and possibilities of fabrication.

7. It is agreed that planed timber can be sold on basis of square meter.

FACILITIES AND BENEFITS TO BE GAINED FOR TURKEY'S FORESTRY THROUGH APPLICATION OF STANDARDS

p. 15

In this article I. Kutlutian surveys the forestry practices in Turkey in the old days which could be said to be very extravagant. Hundreds of trees were deeply wounded to find one straight veined tree, young plants were allowed to be devoured by goats, and logs of thousands of cubic meters were left to rot and, worst of all, various insects, parazites and diseases and fire could not be controlled.

This period lasted for a considerable time and when at last it was realized by the whole nation that this attitude towards our forests had become chronic, a movement has started for the protection and better treatment of our forests.

However, this lead to a struggle between those who benefitted from the old ways and the reformers.

The struggle has not yet ended nor has peace yet been attained. However, inclusion of shortest lengths and minor varieties in timber standards applied by the Forestry General Directorate which owns more than 90 % of our country's forests, is a step towards the protection of our forests.

Until recently Forest Exploitation in our country was in a state of chaos. Neither the lengths nor the names of timbers from various parts of the country were uniform.

Because of lack of roads, the hauling capacity of animals had become the basis for manufacture of timber. For this reason timber dealers outside the forest areas had to go to the manufacturers to be able to get the timber they required.

Due to lack of rules and standards to form a basis in transactions disputes were settled sometimes in favour of the seller and sometimes of the buyer.

The chaotic situation in timber manufacturing caused great losses for the State as well as the market.

Turkish Standards Institute took an important step towards improving this situation by setting up standards for pine timber, construction logs, posts, plywood and hard wood as a result of which timber in our country will be manufactured in uniform lengths under certain names and buyers will be able to carry out transactions without having to travel to far places to see for themselves, and decisions concerning disputes will be similar in every case and the parties will come to believe that honesty pays better than crooked business.

I. Kutlutian ends his article by thanking TSE for the standards set up or to be set up for forest products.

FUSE PLUGS AND INSULATION TAPES p. 17

In his article Mr. Kemal Tan, reporter of the preparatory group of TSO discusses the two new standards which have been recently introduced. Following are a few excerpts from the article.

The fuse plug with melting wire has quite an important place among the electrical equipment used in dwellings as it prevents fires or other hazards from excessive current.

The technical Committee is also preparing standards for the Industrial Type Fuse with Melting Wires. In the preparation of standards for both types of fuses, French Standard C.61.200 has been taken as a basis. However, alterations and additions have been introduced according to local requirements and the recommendations of various organizations including the Technical Universities, official and Private enterprises and manufacturers.

In the preparation of the standards for insulation tapes use is made of the German VDE Regulations. Similar to that of the fuse the standard has been finalized by the alterations and additions based on the recommendations of various organizations.

The standards is for insulation tapes used for the insulation of conductors at low tension electrical installations up to 500 v. The manufacturing characteristics and measurements, stickness, pulling strength, effects on copper, fire resistance and tension strength of tapes have been discussed along with tests and experiments to be conducted during preparations and manufacturing.

PEACHES

p. 18-19

In this article Assistant Prof. Dr. Mehmet Dokuzoguz, Agricultural Engineer, takes up peaches, as it is a fruit export promotion of which is currently being considered.

In his opinion most of the fruit growers do not realize the importance of the time and manner of fruit gathering, although many losses are caused by rotting, moulding, excessive maturity etc.

Dr. Dokuzoguz lists the main points of importance as follows :

- A. Determination of maturity
  - B. Manner of gathering
  - C. Materials to be used for gathering
- A. The main points which will determine maturity are :
1. Hardness of flesh
  2. Basic color of skin and outer color in red checked types
  3. Similar development on two sides of the fruit.

Tests carried out in Bursa proved that the first two of the above-mentioned indications of maturity could be used in the standard.

At the time of gathering hardness of flesh should not be less than 10 pounds and more than 17 pounds when measured with Magness - Taylor pressure gauge.

The color of the skin should be green turning into yellow and the outer red color should be losing its dullness and turning brighter.

B. At the time the fruit is gathered any imperfections such as peeling off of skin or bruising by fingernails, twigs etc. are factors which shorten the life of the fruit. Such bruises cause moulding as well. These mechanical bruises occur in four different ways :

1. Bruises made by fingernails
2. Cracks and disturbances in the skin which occur during handling of the fruit from container to container.
3. Tearing off of the skin around the stem due to pulling while gathering the fruit.

4. Mixing the bruised fruit with the good fruit.

The labourers must be taught how to handle the fruit while working. For instance they must cut their fingernails very short and not wear rings. It would be better to have them wear gloves made of cloth;

The fruit must be held in the palm without pressure from the fingers.

The fruit must be plucked off with a turning movement.

The fruit taken from the tree must not be thrown but placed carefully in the basket.

Fruits that fall on the ground and receive wounds must never be mixed with the good ones.

C. The fruit is gathered either in gathering aprons or baskets. To-day in Turkey only baskets are used.

The baskets should preferably be padded.

Garden crates used to carry the fruit to packing places must be light and made of well planed wood as closely fitted as possible. If grading and packing is to be done at the garden such crates do not need to be used.

Another point of importance is to gather the fruit of one tree not allat once but at various times according to the maturity stages of the fruit.

Gathering of fruit must be done early in the morning while it is cool.

In Turkey of the whole production of peaches only 30-35% is suitable for exports. Efforts should be made to increase this percentage.

According to the standard accepted by the Turkish Standards Institute export peaches are classified in two qualities.

1. Extra
2. First class

Grading is an important aspect too. Especially with regard to export fruits care should be taken to pack uniform sizes together. To-day grading is done by eye in Turkey. As can be expected the results are not fully satisfactory. It is a necessity to make the grading by certain equipment. Therefore much is expected from the plant being founded in Kestel near Bursa.

NEWS FROM ISO AND IEC

p. 20

ISO Meetings :

ISO TC. 6-6 T.2 Committee met at Thun between May 28-31, 1962. Copper, metal alloys, multi-layer copper and their classifications were discussed in the meeting. The agenda also included such subjects as uniformity in symbols, mechanical qualities and classifications.

The Petroleum Committee met in Paris under the chairmanship of Mr. Dickinson, the British delegate, and worked on the following subjects :

List of petroleum measurements, determination of octanes, terminology, fluidity, specific gravity, sampling. Reports on working parties and determination of ignition points were also studied.

The next meting of the Committee will be held in France in June 1963.

In the meetings held in Paris on April 13-14 and 16, the draft ISO Recommendations concerning the Benturi pipes and the future working program have been discussed.

The meeting on Vegetable Oil Seeds and Fruits was held in Bucharest with the participation of delegates from Germany, Hungary, Poland, Rumania, Britain, Tchecoslovakia and Russia. Professor Motoc of the Gratz Politechnic Institute presided over the meeting.

ISO-TC.5-SC.6-GT.3 Committee met in Milan between April 30 and May 5, 1962 and made studies on the general qualities of tubes and the unification of plastic materials for transport of liquids.